

Grupa Kapitałowa RAFAKO

GRUPA PBG

**ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE**

**za okres 9 miesięcy zakończony
30 września 2015 roku**

16 listopada 2015 roku

Spis treści

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów	1
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów	2
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej	3
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej	4
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	5
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	6
DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE	7
1. Informacje ogólne	7
2. Podstawa sporządzenia śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego	9
3. Istotne zasady (polityka) rachunkowości	10
4. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie	11
5. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach	12
5.1. Profesjonalny osąd	12
5.2. Niepewność szacunków	13
6. Zmiana szacunków	15
7. Segmenty operacyjne	16
8. Zakres skonsolidowanego sprawozdania finansowego	21
9. Zmiany w strukturze jednostki dominującej i jednostek zależnych objętych konsolidacją	22
10. Sezonowość lub cykliczność działalności Grupy	22
11. Informacje dotyczące umów o usługę budowlaną	23
12. Rodzaj i kwoty pozycji w znaczący sposób wpływających na aktywa, zobowiązania, kapitał, wynik finansowy oraz przepływy środków pieniężnych	25
12.1. Przychody ze sprzedaży, koszty sprzedaży, przychody i koszty operacyjne oraz finansowe	25
12.2. Podatek dochodowy	26
12.3. Działalność zaniechana	28
12.4. Istotne pozycje wykazane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	29
12.5. Rzeczowe aktywa trwałe	30
12.6. Nabycie i sprzedaż składników rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	31
12.7. Połączenia jednostek gospodarczych	31
12.8. Wartość firmy	31
12.9. Akcje/udziały w pozostałych jednostkach	32
12.10. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności i rozliczenia międzyokresowe kosztów - długoterminowe	32
12.11. Inne aktywa finansowe długoterminowe	32
12.12. Zapasy	33
12.13. Inne aktywa finansowe krótkoterminowe	33
12.14. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	34
12.15. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności i rozliczenia międzyokresowe kosztów - krótkoterminowe	35
12.16. Odpisy aktualizujące wartość skonsolidowanych aktywów	36
12.17. Kapitał podstawowy	36
12.18. Wartość nominalna akcji	36
12.19. Prawa akcjonariuszy	36
12.20. Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	37
12.21. Kapitał zapasowy	37
12.22. Pozostałe kapitały rezerwowe	37
12.23. Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	37
12.24. Zyski zatrzymane i wypłacone dywidendy	37
12.25. Zysk/(strata) przypadający na jedną akcję	38
12.26. Świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia oraz inne świadczenia	39
12.27. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania - długoterminowe	39
12.28. Rezerwy, zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania - krótkoterminowe	40
13. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym	41
14. Instrumenty finansowe	41
15. Instrumenty pochodne	41
16. Rezerwy na koszty	42
16.1. Rezerwa na koszty kar z tytułu nieterminowej realizacji lub niedotrzymania gwarantowanych parametrów technicznych umów o usługę budowlaną	42
16.2. Zmiana stanu rezerw, zobowiązań i rozliczeń międzyokresowych wykazanych w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej Grupy Kapitałowej	42
17. Kredyty i pożyczki	43
18. Zarządzanie kapitałem	44
19. Zbycie jednostki zależnej	44
20. Emisja, wykup i spłata dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych	45
21. Wypłacone lub zadeklarowane dywidendy	45
22. Zobowiązania inwestycyjne	46
23. Zmiany pozycji pozabilansowych, informacje o udzieleniu przez Grupę poręczeń kredytu, pożyczki lub udzieleniu gwarancji	46
24. Sprawy sporne, postępowania sądowe	47
25. Należności od jednostek powiązanych znajdujących się w procesie upadłości układowej	47

26.	Transakcje z podmiotami powiązаныmi.....	49
27.	Informacje o Zarządzie i Radzie Nadzorczej jednostki dominującej.....	50
28.	Transakcje z udziałem członków Zarządu i Rady Nadzorczej	50
29.	Zwięzły opis dokonań i niepowodzeń Grupy Kapitałowej w trzecim kwartale 2015 roku.	50
30.	Wynagrodzenia członków Zarządu i Rady Nadzorczej jednostki dominującej oraz spółek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej	51
31.	Stanowisko Zarządu odnośnie możliwości zrealizowania wcześniej publikowanych prognoz.....	52
32.	Akcjonariusze posiadający co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na WZ RAFAKO S.A., jednostki dominującej.....	52
33.	Zestawienie zmian w stanie posiadania akcji RAFAKO S.A. lub uprawnień do nich (opcji) przez osoby zarządzające i nadzorujące jednostek należących do Grupy Kapitałowej objętych konsolidacją, zgodnie z posiadanymi przez RAFAKO S.A. informacjami, w okresie od przekazania poprzedniego sprawozdania finansowego	52
34.	Czynniki mające istotny wpływ na wyniki do uzyskania w czwartym kwartale 2015 roku.	53
35.	Portfel zamówień.....	53
36.	Zdarzenia następujące po zakończeniu okresu sprawozdawczego	54

Załączniki:

1. Śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie finansowe RAFAKO S.A. za okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2015 roku

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów za okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2015 roku

	Nota	Okres 3 miesięcy zakończony 30 września 2015 (niebadane)	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2015 (niebadane)	Okres 3 miesięcy zakończony 30 września 2014 (niebadane, przekształcone)	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2014 (niebadane, przekształcone)
Działalność kontynuowana					
Przychody ze sprzedaży	12.1	321 784	1 017 056	295 953	754 669
Przychody ze sprzedaży produktów i usług		321 215	1 015 419	294 667	753 207
Przychody ze sprzedaży materiałów		569	1 637	1 286	1 462
 		<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Koszty sprzedanych produktów i materiałów	12.1	(290 394)	(933 476)	(272 459)	(666 610)
Zysk/(strata) brutto ze sprzedaży		31 390	83 580	23 494	88 059
 		<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Pozostałe przychody operacyjne	12.1	489	2 508	1 691	4 377
Koszty sprzedaży	12.1	(7 360)	(21 077)	(4 199)	(27 163)
Koszty ogólnego zarządu		(12 855)	(37 181)	(11 105)	(33 005)
Pozostałe koszty operacyjne	12.1	(912)	(1 917)	(1 013)	(7 873)
Zysk/(strata) z działalności kontynuowanej		10 752	25 913	8 868	24 395
 		<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Przychody finansowe	12.1	1 960	9 826	(207)	2 556
Koszty finansowe	12.1	(2 706)	(5 796)	(3 582)	(8 133)
Zysk /(strata) brutto		10 006	29 943	5 079	18 818
Podatek dochodowy	12.2	(2 354)	(8 210)	(1 252)	(3 471)
Zysk/(strata) netto z działalności kontynuowanej	12.25	7 652	21 733	3 827	15 347
 		<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Działalność zaniechana	12.3				
 		<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Zysk/ (strata) z działalności zaniechanej		–	(55)	1 786	4 084
 		<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Zysk netto za rok		7 652	21 678	5 613	19 431

Racibórz, dnia 16 listopada 2015 roku

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów za okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2015 roku

Nota	Okres 3 miesięcy zakończony 30 września 2015 (niebadane)	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2015 (niebadane)	Okres 3 miesięcy zakończony 30 września 2014 (niebadane, przekształcone)	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2014 (niebadane, przekształcone)
Inne całkowite dochody za okres				
<i>Pozycje podlegające przekwalifikowaniu do zysku/(straty) w kolejnych okresach sprawozdawczych</i>				
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	(183)	(347)	10	8
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej przypadające mniejszości	2	(1)	(2)	(4)
Inne całkowite dochody netto podlegające przekwalifikowaniu do zysku/(straty) w kolejnych okresach sprawozdawczych	(181)	(348)	8	4
<i>Pozycje niepodlegające przekwalifikowaniu do zysku/(straty) w kolejnych okresach sprawozdawczych</i>				
Inne całkowite dochody wynikające z zysków/(strat) aktuarialnych	(239)	(615)	(184)	16
Podatek dochodowy dotyczący innych całkowitych dochodów	12.2 46	117	35	(3)
Inne całkowite dochody netto niepodlegające przekwalifikowaniu do zysku/(straty) w kolejnych okresach sprawozdawczych	(193)	(498)	(149)	13
Całkowity dochód za okres	7 278	20 832	5 472	19 448
Wynik netto przypadający:	7 652	21 678	5 613	19 431
Akcjonariuszom jednostki dominującej	12.25 7 595	21 520	5 268	18 556
Akcjonariuszom niekontrolującym	57	158	345	875
Całkowity dochód przypadający:	7 278	20 832	5 472	19 448
Dochody całkowite akcjonariuszy jednostki dominującej	7 219	20 675	5 129	18 577
Dochody całkowite udziałów niekontrolujących	59	157	343	871
Zysk/(strata) na jedną akcję:				
Podstawowy zysk/(strata) na jedną akcję w złotych	12.25 0,11	0,30	0,08	0,27
Zysk/(strata) na jedną akcję z działalności zaniechanej				
Podstawowy zysk/(strata) na jedną akcję w złotych	12.25 0,00	0,00	0,02	0,05

Racibórz, dnia 16 listopada 2015 roku

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 30 września 2015 roku

	Nota	30 września 2015 (niebadane)	31 grudnia 2014
AKTYWA			
Aktywa trwałe (długoterminowe)			
Rzeczowe aktywa trwałe	12.5, 12.6	178 806	172 199
Nieruchomości inwestycyjne		–	–
Wartości niematerialne	12.6	12 268	9 310
Należności z tytułu dostaw i usług	12.10	39 078	29 706
Aktywa finansowe długoterminowe	12.10	31 858	33 770
Akcje/udziały w pozostałych jednostkach	12.9	259	388
Udzielone pożyczki długoterminowe	12.11, 14	38	38
Inne aktywa finansowe długoterminowe	12.11, 14, 25	31 561	33 344
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	12.2	61 012	49 536
		323 022	294 521
Aktywa obrotowe (krótkoterminowe)			
Zapasy	12.12	19 307	21 730
Należności z tytułu dostaw i usług, pozostałe należności i rozliczenia międzyokresowe kosztów	12.15, 14	439 450	459 451
Należności z tytułu dostaw i usług	12.15, 14	195 080	248 399
Należności z tytułu podatku dochodowego	12.15	10 143	13 852
Pozostałe należności i rozliczenia międzyokresowe kosztów	12.15	234 227	197 200
Należności z tytułu wyceny umów o usługę budowlaną i związane z wyceną kontraktów rozliczenia międzyokresowe	11	242 472	257 803
Aktywa finansowe krótkoterminowe		211 902	38 919
Instrumenty pochodne	15	–	–
Lokaty krótkoterminowe	14	–	–
Udzielone pożyczki krótkoterminowe	14	50	70
Inne aktywa finansowe krótkoterminowe	12.13, 14, 25	3 979	–
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	12.3, 12.14, 14	207 873	38 849
Pozostałe aktywa niefinansowe krótkoterminowe		–	–
		913 131	777 903
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	9	1 576	74 138
SUMA AKTYWÓW		1 237 729	1 146 562

Racibórz, dnia 16 listopada 2015 roku

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 30 września 2015 roku

	Nota	30 września 2015 (niebadane)	31 grudnia 2014
PASYWA			
Kapitał własny (przypisany akcjonariuszom jednostki dominującej)			
Kapitał podstawowy	12.17	169 864	139 200
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	12.20	95 340	36 778
Kapitał zapasowy	12.21	112 715	114 393
Pozostałe kapitały rezerwowe	12.22	5 079	–
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	12.23	(157)	190
Zyski zatrzymane/ (Niepokryte straty)	12.24	33 400	10 700
		416 241	301 261
Kapitał udziałowców niekontrolujących		898	12 193
Kapitał własny ogółem		417 139	313 454
Zobowiązania długoterminowe			
Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki		–	–
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	12.27, 14	3 340	2 254
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	12.2	94	397
Rezerwa z tytułu świadczeń pracowniczych	12.26, 16.2	25 090	24 907
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	12.27	19 141	24 459
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	12.27, 14	15 634	20 504
Zobowiązania z tytułu inwestycji	12.27, 14, 22	1 057	1 762
Pozostałe zobowiązania	12.27	2 450	2 193
		47 665	52 017
Zobowiązania krótkoterminowe			
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	12.28	350 829	394 443
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	14	250 756	304 226
Zobowiązania z tytułu inwestycji	14, 22	7 490	8 619
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego		9	901
Pozostałe zobowiązania	12.28	92 574	80 697
Bieżąca część oprocentowanych kredytów bankowych i pożyczek	14, 17, 18	145 368	128 527
Pozostałe zobowiązania finansowe oraz z tytułu leasingu finansowego	14	1 437	776
Rezerwa z tytułu świadczeń pracowniczych	12.26, 16.2	2 336	1 896
Zobowiązania, rezerwy z tytułu wyceny umów o usługę budowlaną i przychody przyszłych okresów	11	272 955	240 609
Zobowiązania z tytułu wyceny umów o usługę budowlaną	11	243 328	207 271
Rezerwy z tytułu wyceny umów o usługę budowlaną	11, 16	28 171	32 267
Dotacje		1 456	1 071
		772 925	766 251
Zobowiązania bezpośrednio związane z aktywami sklasyfikowanymi jako przeznaczone do sprzedaży		–	14 840
Zobowiązania razem		820 590	833 108
SUMA PASYWÓW		1 237 729	1 146 562

Racibórz, dnia 16 listopada 2015 roku

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych za okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2015 roku

	Nota	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2015 (niebadane)	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2014 (niebadane, przekształcone)
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk/(strata) brutto z działalności kontynuowanej		29 943	18 818
Zysk/(strata) brutto z działalności zaniechanej		(66)	5 080
Zysk/(strata) brutto		29 877	23 898
Korekty o pozycje:			
Amortyzacja		9 525	9 528
(Zyski)/straty z tytułu różnic kursowych		449	83
Odsetki i dywidendy, netto		2 988	5 584
(Zysk)/strata na działalności inwestycyjnej		(3 082)	(894)
Zwiększenie/ (zmniejszenie) stanu zobowiązań/aktywów z tytułu wyceny instrumentów pochodnych		(89)	(59)
(Zwiększenie)/ zmniejszenie stanu należności	12.4	4 816	83 771
(Zwiększenie)/ zmniejszenie stanu zapasów		2 914	(212)
Zwiększenie/ (zmniejszenie) stanu zobowiązań i rezerw z tytułu świadczeń pracowniczych z wyjątkiem kredytów i pożyczek	12.4	(33 977)	54 005
Zmiana stanu rozliczeń z tytułu umów o usługę budowlaną	12.4	48 545	(30 739)
Podatek dochodowy (zapłacony)/otrzymany		(28 480)	(12 155)
Pozostałe		110	806
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		33 596	133 616
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		1 613	713
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	12.4	(15 260)	(4 693)
Dywidendy i odsetki otrzymane		77	204
Udzielenie pożyczek		-	(190)
Spłata udzielonych pożyczek		22	60
Odsetki od udzielonych pożyczek		-	60
Sprzedaż aktywów finansowych	12.4	21 430	1 198
Nabycie aktywów finansowych		-	(4 755)
Pozostałe		(1 440)	419
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		6 442	(6 984)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Wpływy z tytułu emisji akcji		90 425	190
Spłata zobowiązań z tytułu leasingu finansowego		(1 249)	(590)
Wpływy z tytułu zaciągnięcia pożyczek/kredytów	12.4	17 418	-
Spłata pożyczek/kredytów	12.4	(12)	(118 968)
Dywidendy wypłacone udziałom niekontrolującym		-	(605)
Odsetki zapłacone	12.4	(3 085)	(5 183)
Prowizje bankowe		(930)	(1 119)
Pozostałe		(259)	833
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		102 308	(125 442)
Zwiększenie (zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		142 346	1 190
Różnice kursowe netto		(372)	22
Środki pieniężne na początek okresu	12.14	65 899	54 720
Środki pieniężne na koniec okresu, w tym:	12.14	207 873	55 932
- o ograniczonej możliwości dysponowania	12.14	1 431	1 269

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym za okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2015 roku

	Kapitał akcyjny	Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Kapitał zapasowy	Pozostałe Kapitały rezerwowe	Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	Zyski zatrzymane/ Niepokryte straty	Razem	Udziały niekontrolujące	Kapitał własny ogółem
Na 1 stycznia 2015 roku	139 200	36 778	114 393	–	190	10 700	301 261	12 193	313 454
Dochody całkowite za okres sprawozdawczy	–	–	–	–	(347)	21 022	20 675	157	20 832
Podział zysku z lat ubiegłych	–	–	25 674	–	–	(25 674)	–	–	–
Emisja akcji serii J	30 664	58 562	–	–	–	–	89 226	–	89 226
Zbycie jednostki zależnej	–	–	(27 352)	–	–	27 352	–	(11 452)	(11 452)
Wpłaty na poczet podwyższenia kapitału jednostki zależnej	–	–	–	5 079	–	–	5 079	–	5 079
Na 30 września 2015 roku (niebadane)	169 864	95 340	112 715	5 079	(157)	33 400	416 241	898	417 139
Na 1 stycznia 2014 roku	139 200	36 778	252 821	–	134	(145 980)	282 953	11 136	294 089
Dochody całkowite za okres sprawozdawczy	–	–	–	–	8	18 569	18 577	871	19 448
Pokrycie straty z lat ubiegłych	–	–	(138 428)	–	–	138 428	–	–	–
Dywidenda	–	–	–	–	–	–	–	(605)	(605)
Zmiana struktury Grupy Kapitałowej	–	–	–	–	–	–	–	190	190
Na 30 września 2014 roku (niebadane)	139 200	36 778	114 393	–	142	11 017	301 530	11 592	313 122

Racibórz, dnia 16 listopada 2015 roku

DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE

1. Informacje ogólne

Grupa Kapitałowa RAFAKO („Grupa”) składa się z RAFAKO S.A. ("jednostka dominująca") i jej spółek zależnych przedstawionych w nocie 8.

RAFAKO S.A. ("Spółka", "jednostka dominująca") jest spółką akcyjną z siedzibą w Raciborzu, ul. Łąkowa 33, której akcje znajdują się w publicznym obrocie. Spółka została utworzona aktem notarialnym dnia 12 stycznia 1993 roku. W dniu 24 sierpnia 2001 roku została wpisana do rejestru przedsiębiorców pod numerem KRS 34143 prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Gliwicach, X Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego. Jednostce dominującej nadano numer statystyczny REGON 270217865.

Czas trwania jednostki dominującej oraz jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej jest nieoznaczony.

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy obejmuje okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2015 roku oraz zawiera skonsolidowane dane porównawcze za okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2014 roku oraz na dzień 31 grudnia 2014 roku. Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów obejmuje dane za okres 3 miesięcy zakończony dnia 30 września 2015 roku oraz dane porównawcze za okres 3 miesięcy zakończony dnia 30 września 2014 roku - nie były przedmiotem przeglądu lub badania przez biegłego rewidenta.

Podstawowym przedmiotem działania Grupy jest:

- Produkcja wytwornic pary, z wyłączeniem kotłów do centralnego ogrzewania gorącą wodą,
- Naprawa i konserwacja metalowych wyrobów gotowych,
- Instalowanie maszyn przemysłowych, sprzętu i wyposażenia,
- Produkcja konstrukcji metalowych i ich części,
- Pozostałe specjalistyczne roboty budowlane, gdzie indziej niesklasyfikowane,
- Produkcja przemysłowych urządzeń chłodniczych i wentylacyjnych,
- Produkcja pozostałych zbiorników, cystern i pojemników metalowych,
- Obróbka mechaniczna elementów metalowych,
- Obróbka metali i nakładanie powłok na metale,
- Produkcja maszyn do obróbki metalu,
- Naprawa i konserwacja maszyn,
- Działalność w zakresie architektury,
- Działalność w zakresie inżynierii i związane z nią doradztwo techniczne,
- Produkcja pieców, palenisk i palników piecowych,
- Sprzedaż hurtowa pozostałych maszyn i urządzeń,
- Sprzedaż hurtowa metali i rud metali,
- Produkcja pozostałych maszyn ogólnego przeznaczenia, gdzie indziej niesklasyfikowana,
- Produkcja narzędzi,
- Wytwarzanie energii elektrycznej,
- Przesyłanie energii elektrycznej,
- Dystrybucja energii elektrycznej,
- Handel energią elektryczną,
- Wytwarzanie i zaopatrywanie w parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych,
- Sprzedaż hurtowa wyrobów metalowych oraz sprzętu i dodatkowego wyposażenia hydraulicznego i grzejnego,
- Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi,
- Pozostałe badania i analizy techniczne,
- Pozostałe pozaszkolne formy edukacji, gdzie indziej niesklasyfikowane,
- Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków,
- Hotele i podobne obiekty zakwaterowania,
- Obiekty noclegowe, turystyczne i miejsca krótkotrwałego zakwaterowania,
- Restauracje i inne stałe placówki gastronomiczne,

- Pozostała usługowa działalność gastronomiczna,
- Działalność obiektów kulturalnych,
- Pozostała działalność rozrywkowa i rekreacyjna,
- Działalność związana z organizacją targów, wystaw i kongresów,
- Badania naukowe i prace rozwojowe w dziedzinie pozostałych nauk przyrodniczych i technicznych,
- Kucie, prasowanie, wyłaczanie i walcowanie metali; metalurgia proszków,
- Produkcja instrumentów i przyrządów pomiarowych, kontrolnych i nawigacyjnych,
- Produkcja elektrycznych silników, prądnic i transformatorów,
- Produkcja aparatury rozdzielczej i sterowniczej energii elektrycznej,
- Produkcja silników i turbin, z wyłączeniem silników lotniczych, samochodowych i motocyklowych,
- Produkcja sprzętu i wyposażenia do napędu hydraulicznego i pneumatycznego,
- Produkcja pozostałych pomp i sprężarek,
- Produkcja urządzeń dźwigowych i chwytaków,
- Naprawa i konserwacja urządzeń elektrycznych,
- Obróbka i usuwanie odpadów innych niż niebezpieczne,
- Demontaż wyrobów zużytych,
- Działalność związana z rekultywacją i pozostała działalność usługowa związana z gospodarką odpadami,
- Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych,
- Roboty związane z budową dróg i autostrad,
- Roboty związane z budową dróg szynowych i kolei podziemnej,
- Roboty związane z budową rurociągów przesyłowych i sieci rozdzielczych,
- Roboty związane z budową linii telekomunikacyjnych i elektroenergetycznych,
- Roboty związane z budową pozostałych obiektów inżynierii lądowej i wodnej, gdzie indziej niesklasyfikowane,
- Rozbiórka i burzenie obiektów budowlanych,
- Przygotowanie terenu pod budowę,
- Wykonywanie wykopów i wierceń geologiczno-inżynierskich,
- Wykonywanie instalacji elektrycznych,
- Wykonywanie instalacji wodno-kanalizacyjnych, ciepłych, gazowych i klimatyzacyjnych,
- Wykonywanie pozostałych instalacji budowlanych,
- Wykonywanie konstrukcji i pokryć dachowych,
- Sprzedaż hurtowa odpadów i złomu,
- Magazynowanie i przechowywanie pozostałych towarów,
- Działalność związana z oprogramowaniem,
- Działalność związana z doradztwem w zakresie informatyki,
- Działalność związana z zarządzaniem urządzeniami informatycznymi,
- Pozostała działalność usługowa w zakresie technologii informatycznych i komputerowych,
- Przetwarzanie danych; zarządzanie stronami internetowymi (hosting) i podobna działalność,
- Działalność w zakresie specjalistycznego projektowania,
- Wynajem i dzierżawa samochodów osobowych i furgonetek,
- Wynajem i dzierżawa pozostałych pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli,
- Wynajem i dzierżawa maszyn i urządzeń budowlanych,
- Wynajem i dzierżawa maszyn i urządzeń biurowych, włączając komputery,
- Wynajem i dzierżawa pozostałych maszyn, urządzeń oraz dóbr materialnych, gdzie indziej niesklasyfikowane,
- Naprawa i konserwacja komputerów i urządzeń peryferyjnych,
- Działalność obiektów sportowych,
- Pozostała działalność związana ze sportem,
- Pozostałe doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania.

Jednostka dominująca posiada Oddział w Turcji sporządzający samodzielne sprawozdanie finansowe, zgodne z prawem tureckim. Walutą funkcjonalną Oddziału jest EUR.

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej RAFAKO zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego, zmodyfikowaną dla instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej.

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest przedstawione w złotych polskich („PLN”), a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach złotych.

Niniejsze śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy za okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2015 roku zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd jednostki dominującej w dniu 16 listopada 2015 roku.

Śródroczny wynik finansowy może nie odzwierciedlać w pełni możliwego do zrealizowania wyniku finansowego za rok obrotowy.

2. Podstawa sporządzenia śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Niniejsze śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez UE („MSSF”), w szczególności zgodnie z Międzynarodowym Standardem Rachunkowości nr 34.

Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMSF”).

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Grupę w okresie co najmniej 12 miesięcy po dniu bilansowym, czyli 30 września 2015 roku.

Kluczową kwestią z perspektywy możliwości kontynuowania działalności Grupy jest płynność finansowa, tj. zapewnienie wystarczających źródeł finansowania realizowanych kontraktów. W związku z powyższym Zarząd jednostki dominującej przygotował prognozy finansowe obejmujące okres 12 miesięcy po dniu 30 września 2015 roku oraz lata kolejne, w oparciu o szereg założeń, spośród których najbardziej kluczowe odnoszą się do:

- terminowej realizacji kontraktów, które Grupa posiada w swoim portfelu, w szczególności terminowej realizacji przepływów finansowych związanych z realizacją tych kontraktów oraz renegocjacji wybranych kontraktów celem optymalizacji przepływów finansowych,
- realizacji kontraktów, które Grupa posiada w swoim portfelu na poziomie zakładanej obecnie marży, w szczególności brak pogłębiania się strat już rozpoznanych na niektórych kontraktach,
- przedłużenia finansowania działalności Grupy w formie kredytu bankowego po dniu 31 maja 2016 roku - zgodnie z zawartym aneksem z dnia 29 maja 2015 roku termin spłaty posiadanego przez Grupę kredytu został wydłużony do dnia 31 maja 2016 roku,
- uwolnienia zablokowanych środków finansowych w postaci kaucji gwarancyjnych w zamian za przedstawienie kontrahentom Grupy gwarancji bankowych. Na dzień przygotowania niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupa posiada otwarte linie gwarancyjne w wysokości 145 mln złotych udzielone przez instytucje finansowe, z których około 80% jest obecnie wykorzystane. Dostęp do niewykorzystanej części oraz negocjacje z instytucjami finansowymi w zakresie kolejnych gwarancji bankowych/ubezpieczeniowych umożliwi realizację nowych kontraktów budżetowanych do zdobycia w okresie 12 miesięcy pod dniem 30 września 2015 roku.

Grupa doprowadziła do podpisania z PKO BP S.A. aneksu wydłużającego okres spłaty kredytu bankowego w kwocie 150 mln złotych do dnia 31 maja 2016 roku, dokonała sprzedaży akcji FPM S.A. za kwotę ok. 48 mln złotych, a także przeprowadziła emisję akcji na kwotę ok. 93,5 mln złotych celem sfinansowania zabezpieczeń kontraktowych na potrzeby budowy portfela zamówień Grupy oraz zwiększenie poziomu wydatków w zakresie prowadzonych prac badawczo-rozwojowych. Wszystkie te działania istotnie wpłynęły na poprawę sytuacji płynnościowej Grupy.

Zarząd jednostki dominującej jest przekonany, że założenia opisane powyżej będą kluczowe z punktu widzenia przygotowanych prognoz finansowych zostaną zrealizowane, co w połączeniu z wpływem środków z emisji akcji w istotny sposób poprawi sytuację płynnościową Grupy w okresie co najmniej 12 kolejnych miesięcy po dniu bilansowym.

Biorąc pod uwagę opisaną powyżej sytuację Zarząd jednostki dominującej jest przekonany co do realizacji przygotowanych prognoz finansowych na kolejny rok i w związku z tym przygotował załączone śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe w oparciu o zasadę kontynuacji działalności.

Grupa zastosowała MSSF według stanu obowiązującego dla sprawozdań finansowych za rok rozpoczynający się 1 stycznia 2015 roku.

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe nie obejmuje wszystkich informacji oraz ujawnień wymaganych w rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym i należy je czytać łącznie ze skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupy za rok zakończony 31 grudnia 2014 roku zatwierdzonym do publikacji dnia 23 marca 2015 roku.

Śródroczny wynik finansowy Grupy może nie odzwierciedlać w pełni możliwego do zrealizowania wyniku finansowego za rok obrotowy. Grupa zastosowała MSSF według stanu obowiązującego dla skonsolidowanych sprawozdań finansowych za rok rozpoczynający się 1 stycznia 2015 roku.

3. Istotne zasady (polityka) rachunkowości

Zasady (polityki) rachunkowości zastosowane do sporządzenia śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzaniu rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy za rok zakończony 31 grudnia 2014 roku, z wyjątkiem zastosowania następujących nowych lub zmienionych standardów oraz interpretacji obowiązujących dla okresów rocznych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2015 roku.

Zmiany wynikające z przeglądu MSSF 2011-2013 obejmujące:

- **Zmiany do MSSF 3 *Połączenia przedsięwzięć***

Zmiany wyjaśniają, że nie tylko wspólne przedsięwzięcia, ale również wspólne ustalenia umowne pozostają poza zakresem MSSF 3. Wyjątek ten stosuje się jedynie do sporządzania sprawozdania finansowego wspólnego ustalenia umownego. Zmiana ta stosowana jest prospektywnie.

Zastosowanie tych zmian nie miało wpływu na sytuację finansową ani na wyniki działalności Grupy.

- **Zmiany do MSSF 13 *Wycena według wartości godziwej***

Zmiany wyjaśniają, że wyjątek dotyczący portfela inwestycyjnego ma zastosowanie nie tylko do aktywów finansowych i zobowiązań finansowych, ale także do innych umów objętych MSR 39. Zmiany stosuje się prospektywnie.

Zastosowanie tych zmian nie miało wpływu na sytuację finansową ani na wyniki działalności Grupy.

- **Zmiany do MSR 40 *Nieruchomości inwestycyjne***

Opis dodatkowych usług opisany w MSR 40 rozróżnia nieruchomości inwestycyjne od nieruchomości zajmowanych przez właściciela (to jest od rzeczowych aktywów trwałych). Zmiana stosowana jest prospektywnie i wyjaśnia, że to MSSF 3, a nie definicja dodatkowych usług zawarta w MSR 40, używany jest do określenia czy transakcja jest nabyciem aktywa czy też przedsięwzięcia.

Zastosowanie tych zmian nie miało wpływu na sytuację finansową ani na wyniki działalności Grupy.

- **KIMSF 21 *Opłaty publiczne***

Interpretacja wyjaśnia, że jednostka ujmuje zobowiązanie z tytułu opłaty publicznej w momencie, gdy nastąpi zdarzenie obligujące, czyli działanie, które wywołuje konieczność uiszczenia opłaty zgodnie z przepisami. W przypadku opłat należnych po przekroczeniu minimalnego progu, jednostka nie rozpoznaje zobowiązania do momentu, gdy zostanie osiągnięty ten próg. KIMSF 21 stosowany jest retrospektywnie.

Zastosowanie tych zmian nie miało wpływu na sytuację finansową ani na wyniki działalności Grupy.

Zastosowanie tych zmian nie miało wpływu na sytuację finansową, wyniki działalności Grupy, ani też na zakres informacji prezentowanych w śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy.

Grupa nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie żadnego standardu, interpretacji lub zmiany, która została opublikowana, lecz nie weszła dotychczas w życie w świetle przepisów Unii Europejskiej.

4. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie

Następujące standardy i interpretacje zostały wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości lub Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej, a nie weszły jeszcze w życie:

- MSSF 9 *Instrumenty Finansowe* (opublikowano dnia 24 lipca 2014) mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później – do dnia zatwierdzenia niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE,
- Zmiany do MSR 19 *Programy określonych świadczeń: Składki pracownicze* (opublikowano dnia 21 listopada 2013) – mająca zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 lipca 2014 roku lub później, w UE mające zastosowanie najpóźniej dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 lutego 2015 roku lub później,
- *Zmiany wynikające z przeglądu MSSF 2010-2012* (opublikowano dnia 12 grudnia 2013) – niektóre ze zmian mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 lipca 2014 roku lub później, a niektóre perspektywnie dla transakcji mających miejsce dnia 1 lipca 2014 roku lub później, w UE mające zastosowanie najpóźniej dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 lutego 2015 roku lub później,
- MSSF 14 *Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe* (opublikowano dnia 30 stycznia 2014) – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później – nie podjęto decyzji odnośnie terminu, w którym EFRAG przeprowadzi poszczególne etapy prac prowadzących do zatwierdzenia niniejszego standardu - do dnia zatwierdzenia niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE,
- Zmiany do MSSF 11 *Rozliczenie nabycia udziału we wspólnej działalności* (opublikowano dnia 6 maja 2014) - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później - do dnia zatwierdzenia niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE,
- Zmiany do MSR 16 oraz MSR 38 *Wyjaśnienie dopuszczalnych metod amortyzacji* (opublikowano dnia 12 maja 2014) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później– do dnia zatwierdzenia niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE,
- MSSF 15 *Przychody z tytułu umów z klientami* (opublikowano dnia 28 maja 2014) – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później – do dnia zatwierdzenia niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE,
- Zmiany do MSR 16 i MSR 41 *Rolnictwo: rośliny produkcyjne* (opublikowano dnia 30 czerwca 2014) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później– do dnia zatwierdzenia niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE,
- Zmiany do MSR 27 *Metoda praw własności w jednostkowym sprawozdaniu finansowym* (opublikowano dnia 12 sierpnia 2014) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później – do dnia zatwierdzenia niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE,
- Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 *Transakcje sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem* (opublikowano dnia 11 września 2014) - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później, przy czym termin ten został wstępnie odroczony przez RMSR– nie podjęto decyzji odnośnie terminu, w którym EFRAG przeprowadzi poszczególne etapy prac prowadzących do zatwierdzenia niniejszych zmian - do dnia zatwierdzenia niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE,
- *Zmiany wynikające z przeglądu MSSF 2012-2014* (opublikowano dnia 25 września 2014) - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później– do dnia zatwierdzenia niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE,
- Zmiany do MSSF 10, MSSF 12 i MSR 28 *Jednostki inwestycyjne: Zastosowanie wyjątku dotyczącego konsolidacji* (opublikowano dnia 18 grudnia 2014) - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później– do dnia zatwierdzenia niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE,
- Zmiany do MSR 1 *Ujawnienia* (opublikowano dnia 18 grudnia 2014) - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później– do dnia zatwierdzenia niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE.

Grupa nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie żadnego standardu, interpretacji lub zmiany, która została opublikowana, lecz nie weszła dotychczas w życie.

Na dzień sporządzenia niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego wejście w życie powyższych standardów, zmian oraz interpretacji jak również ich wpływ na informacje finansowe będący skutkiem zastosowania powyższych standardów, zmian bądź interpretacji po raz pierwszy jest w trakcie analizy przez Zarząd jednostki dominującej.

5. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

5.1. Profesjonalny osąd

Sporządzenie skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy wymaga od Zarządu jednostki dominującej osądów, szacunków oraz założeń, które mają wpływ na prezentowane przychody, koszty, aktywa i zobowiązania i powiązane z nimi noty oraz ujawnienia dotyczące zobowiązań warunkowych. Niepewność co do tych założeń i szacunków może spowodować istotne korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w przyszłości.

W procesie stosowania zasad (polityki) rachunkowości wobec zagadnień podanych poniżej, największe znaczenie, oprócz szacunków księgowych, miał profesjonalny osąd kierownictwa, który wpływa na wielkości wykazywane w sprawozdaniu finansowym. Założenia tych szacunków opierają się na najlepszej wiedzy Zarządu odnośnie bieżących i przyszłych działań oraz zdarzeń w poszczególnych obszarach.

Klasyfikacja umów leasingu, w których Grupa występuje jako leasingobiorca

Spółki Grupy Kapitałowej występują jako strony umów leasingu. Grupa dokonuje klasyfikacji leasingu jako operacyjnego lub finansowego w oparciu o ocenę, w jakim zakresie ryzyko i pożytki z tytułu posiadania przedmiotu leasingu przypadają w udziale leasingodawcy, a w jakim leasingobiorcy. Ocena ta opiera się na treści ekonomicznej każdej transakcji.

Działalność zaniechana

W dniu 30 grudnia 2014 roku Zarząd jednostki dominującej podjął decyzję o sprzedaży segmentu Paleniska i młyny, na który składa się działalność spółki FPM S.A. W związku z tym FPM S.A. została wykazana w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za 2014 rok jako grupa przeznaczona do sprzedaży. Zarząd uznał, że jednostka zależna spełnia kryteria klasyfikacji jako przeznaczonej do sprzedaży, ponieważ:

- FPM S.A. jest przygotowana do natychmiastowej sprzedaży potencjalnemu nabywcy w obecnym stanie,
- Zarząd realizuje plan sprzedaży FPM S.A.: 30 grudnia 2014 roku podpisano warunkową Umowę Przedwstępną, na dzień publikacji niniejszego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania oba warunki się spełniły i doszło do sprzedaży akcji spółki FPM S.A.

Na dzień 19 lutego 2015 roku spółka FPM S.A. została wyłączona z Grupy Kapitałowej RAFAKO, a jej wyniki w okresie od 1 stycznia do 19 lutego 2015 roku zostały zaprezentowane jako działalność zaniechana.

Na dzień 31 grudnia 2014 roku spółka FPM S.A. została sklasyfikowana jako grupa przeznaczona do sprzedaży oraz jako działalność zaniechana.

Szczegółowe informacje na temat działalności zaniechanej zostały przedstawione w nocie 12.3.

Identyfikacja wbudowanych instrumentów pochodnych

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Grupa dokonuje oceny, czy w ramach podpisanych umów występują cechy ekonomiczne i ryzyko właściwe dla wbudowanego instrumentu pochodnego w walucie obcej, które byłyby ściśle powiązane z cechami ekonomicznymi i ryzykiem właściwym dla umowy zasadniczej (głównego kontraktu).

Umowy konsorcjalne

Każdorazowo, po podpisaniu umowy o usługę budowlaną realizowanej w ramach konsorcjum, Zarząd dokonuje oceny charakteru umowy w celu określenia sposobu ujmowania przychodów i kosztów kontraktowych.

5.2. Niepewność szacunków

Poniżej omówiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na dzień bilansowy, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w następnym roku finansowym. Grupa przyjęła założenia i szacunki na temat przyszłości na podstawie wiedzy posiadanej podczas sporządzania sprawozdania finansowego. Występujące założenia i szacunki mogą ulec zmianie na skutek wydarzeń w przyszłości wynikających ze zmian rynkowych lub zmian nie będących pod kontrolą Grupy. Takie zmiany są odzwierciedlane w szacunkach lub założeniach w chwili wystąpienia.

Decydujący wpływ na poziom prezentowanego wyniku netto za okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2015 roku oraz wartości aktywów i zobowiązań na dzień 30 września 2015 roku miały szacunki dotyczące:

- poziomu budżetowanych przychodów i kosztów z tytułu realizacji umów o usługę budowlaną, stanowiący podstawę wyceny realizowanych kontraktów zgodnie z MSR 11,
- wysokości kar umownych z tytułu nieterminowej realizacji umów,
- poziomu rezerw na świadczenia pracownicze (Grupa ponosi koszty świadczeń z tytułu nagród jubileuszowych oraz świadczeń po okresie zatrudnienia),
- utraty wartości aktywów, w tym aktywów finansowych (m.in. należności znajdujących się w postępowaniach arbitrażowych i układowych),
- zastosowanych stawek amortyzacyjnych,
- realizacji aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego (w tym aktywa z tytułu straty podatkowej).

Poniżej omówiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na koniec okresu sprawozdawczego, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w następnym okresie sprawozdawczym.

Utrata wartości aktywów

Na koniec okresu sprawozdawczego Grupa przeprowadza test na utratę wartości firmy oraz analizę utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych o określonym okresie użytkowania, w przypadku których zidentyfikowano przesłanki utraty wartości. Wymaga to oszacowania wartości użytkowej ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego należą te aktywa. Oszacowanie wartości użytkowej polega na ustaleniu przyszłych przepływów pieniężnych generowanych przez ośrodek wypracowujący środki pieniężne i ustalenia stopy dyskontowej do zastosowania w celu obliczenia bieżącej wartości tych przepływów. Spółki Grupy dokonały oceny, czy występują przesłanki mogące wskazywać na utratę wartości aktywów. Przeprowadzona analiza wykazała, że w okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2015 roku przesłanki takie nie wystąpiły.

Wartości odpisów aktualizujących wartość pozostałych aktywów na koniec okresu sprawozdawczego zostały przedstawione w nocie 12.16 niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Wycena rezerw z tytułu świadczeń pracowniczych

Rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych zostały oszacowane za pomocą metod aktuarialnych.

Przyjęte w tym celu założenia zostały przedstawione w nocie 12.26 i nie uległy zmianie w stosunku do założeń przyjętych na 31 grudnia 2014 roku. Zmiana rezerw z tytułu świadczeń pracowniczych w okresie związana jest z ujęciem kosztów bieżącego zatrudnienia, kosztów odsetek oraz wypłaconych świadczeń.

Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartość godziwą instrumentów finansowych, dla których nie istnieje aktywny rynek ustala się wykorzystując odpowiednie techniki wyceny. Przy wyborze odpowiednich metod i założeń Grupa kieruje się profesjonalnym osądem. Sposób ustalenia wartości godziwej poszczególnych instrumentów finansowych został przedstawiony w nocie 14.

Ujmowanie przychodów

Grupa stosuje metodę procentowego zaawansowania prac przy rozliczaniu kontraktów długoterminowych. Stosowanie tej metody wymaga od Grupy szacowania proporcji dotychczas wykonanych prac do całości usług do wykonania. Gdyby szacunek łącznych kosztów realizacji kontraktów wzrósł o 10%, w stosunku do oszacowania Grupy, kwota przychodu zostałaby zmniejszona o około 72,5 mln złotych.

Stawki amortyzacyjne

Wysokość stawek oraz odpisów amortyzacyjnych jest ustalana na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznego użytkowania danego składnika rzeczowych aktywów trwałych oraz szacunków dotyczących wartości rezydualnej środków trwałych. Grupa corocznie dokonuje weryfikacji przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności na podstawie bieżących szacunków.

Składnik aktywów z tytułu podatku dochodowego

Grupa rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie stałoby się nieuzasadnione. Aktywa z tytułu podatku odroczonego są wyceniane przy zastosowaniu stawek podatkowych, które będą stosowane na moment przewidywanego zrealizowania składnika aktywów, przyjmując za podstawę przepisy podatkowe, które obowiązywały na dzień sporządzenia śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Rezerwa na przewidywane straty na kontrakcie

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Grupa dokonuje aktualizacji szacunków całkowitych przychodów oraz kosztów z tytułu umów o usługę budowlaną rozliczanych metodą stopnia zaawansowania kontraktu. Przewidywaną stratę na kontrakcie Grupa ujmuje jako koszt zgodnie z MSSF. Szczegóły dotyczące rozliczenia przychodów i kosztów z umów o usługę budowlaną za okres sprawozdawczy zostały przedstawione w nocie 11 niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Rezerwa na koszty z tytułu nieterminowej realizacji umów

Grupa tworzy rezerwę na karę umowną z tytułu nieterminowej realizacji umowy, jeżeli występuje istotne prawdopodobieństwo naliczenia kary za opóźnienie w realizacji przedmiotu umowy i opóźnienie to powstało z winy Spółek Grupy, jako wykonawcy umowy. Wysokość rezerwy wynika z zapisanej w danej umowie wartości kary za dany okres opóźnienia. Szczegóły dotyczące wartości oszacowanych w ten sposób rezerw zostały zaprezentowane w nocie 11 niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Odpisy aktualizujące wartość aktywów finansowych

Na dzień zakończenia okresu sprawozdawczego Grupa ocenia czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości składnika należności lub grupy aktywów finansowych. Jeżeli wartość możliwa do odzyskania składnika aktywów jest niższa od jego wartości bilansowej dana jednostka dokonuje odpisu aktualizującego do poziomu bieżącej wartości planowanych przepływów pieniężnych. W szczególności kwestia wartości godziwej/odzyskiwalnej należności od podmiotów powiązanych znajdujących się w procesie upadłości została szeroko opisana w nocie 25.

Rozpoznanie aktywa finansowego (należności) w wyniku utraty kontroli nad jednostką zależną

W wyniku utraty kontroli nad jednostką zależną, o której mowa szerzej w nocie 25, Grupa rozpoznała w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej za 2012 rok należność, która na moment początkowego ujęcia została wyceniona do wartości godziwej tj. w wartości bieżącej spodziewanych wpływów. Wycena ta została przeprowadzona przy zastosowaniu określonych założeń, takich jak szacowany okres dyskontowania, szacowana kwota wpływu, szacowana stopa dyskontowa. Biorąc pod uwagę niepewność w zakresie dochodzenia przez jednostkę dominującą wierzytelności z tytułu zwrotu ceny zapłaconej za akcje ENERGOMONTAŻ - POŁUDNIE S.A., oszacowanie poziomu parametrów do wyceny analizowanej należności, w szczególności na potrzeby początkowej jej wyceny jest utrudnione i obciążone niepewnością co do realizacji przyjętych szacunków.

Wycena należności od jednostek powiązanych w postępowaniu układowym

Jak szerzej opisano w nocie 25, na dzień publikacji niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania skonsolidowanego finansowego Sędzia Komisarz stwierdził zawarcie układu PBG z wierzycielami o treści zgodnej z propozycjami układowymi. Zarząd jednostki dominującej dokonał aktualizacji wyceny należności, opisanej w podpunkcie „Rozpoznanie aktywa finansowego (należności) w wyniku utraty kontroli nad jednostką zależną” w oparciu o nowe założenia, tj. wartość godziwa rozpoznanej należności została oszacowana przy uwzględnieniu spodziewanych wpływów środków pieniężnych do RAFAKO S.A. biorąc pod uwagę propozycje układowe PBG S.A. w upadłości układowej zakładające spłatę w wysokości 500 tysięcy złotych oraz 80-procentową redukcję wierzytelności powyżej 500 tysięcy złotych (dla której nie rozpoznano aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego) oraz spodziewany pierwszy termin wpływu środków pieniężnych z pięcioletniego okresu spłaty, oszacowany przez Zarząd RAFAKO S.A. na 30 czerwca 2016 roku.

Waluta pomiaru i waluta sprawozdań finansowych

Walutą pomiaru i walutą sprawozdawczą niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest złoty polski.

Kursy walutowe przyjęte dla potrzeb wyceny bilansowej:

	30 września 2015	31 grudnia 2014	30 września 2014
USD	3,7754	3,5072	3,2973
EUR	4,2386	4,2623	4,1755
GBP	5,7305	5,4648	5,3549
CHF	3,8785	3,5447	3,4600
SEK	0,4515	0,4532	0,4550
TRY	1,2477	1,5070	1,4491

6. Zmiana szacunków

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2015 roku oraz na dzień 30 września 2015 roku Grupa dokonała weryfikacji i aktualizacji szacunków w istotnych obszarach, które zostały opisane w nocie 5.2.

Ponadto, Grupa dokonała zmiany szacunków. Grupa stosuje metodę procentowego zaawansowania prac przy rozliczaniu kontraktów długoterminowych. Stosowanie tej metody wymaga od Grupy szacowania proporcji dotychczas wykonanych prac do całości usług do wykonania. Zmiana szacunków dotyczy szacowania przychodów ze sprzedaży realizowanych kontraktów o całkowitej wartości przychodów poniżej 5 milionów złotych. Dotychczasowy szacunek przychodów na bazie marży zerowej został zastąpiony rozpoznaniem marży na tych kontraktach w stosunku do ich procentowego zaangażowania.

Poniżej zaprezentowano wpływ zmiany szacunków na pozycje sprawozdania z całkowitych dochodów za okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2015 roku:

	<i>Przychody ze sprzedaży produktów i usług</i>	<i>Zysk/strata brutto</i>	<i>Podatek dochodowy</i>	<i>Zysk netto</i>
Przed zmianą szacunków	1 012 126	26 650	(7 584)	19 066
Wycena kontraktów zgodnie z MSR 11	3 293	3 293	(626)	2 667
Po zmianie szacunków	1 015 419	29 943	(8 210)	21 733

Poniżej zaprezentowano wpływ zmiany szacunków na pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej na dzień 30 września 2015 roku:

	<i>Rozliczenia międzyokresowe z tytułu wyceny umów o usługę budowlaną</i>	<i>Zobowiązania z tytułu wyceny umów o usługę budowlaną</i>	<i>Aktywa z tytułu podatku odroczonego</i>	<i>Zyski zatrzymane/ Niepokryte straty</i>
Przed zmianą szacunków	241 682	245 831	61 638	30 733
Wycena kontraktów zgodnie z MSR 11	790	(2 503)	(626)	2 667
Po zmianie szacunków	242 472	243 328	61 012	33 400

7. Segmenty operacyjne

Zarządzanie Grupą odbywa się w podziale na segmenty, odpowiednio do rodzaju oferowanych wyrobów i usług. Każdy z segmentów stanowi część składową Grupy osiągającą przychody i ponoszącą koszty, zgodnie z MSSF 8 Segmenty operacyjne.

Grupa wyodrębnia następujące segmenty działalności, w których działają poszczególne spółki:

Segmenty operacyjne	Spółki działające w segmencie
<i>Obiekty energetyczne i ochrony środowiska</i>	RAFAKO S.A. E001RK Sp. z o.o. E003B7 Sp. z o.o.
<i>Paleniska i młyny - działalność zaniechana</i>	FPM S.A. Palserwis Sp. z o.o.
<i>Pozostałe segmenty</i>	PGL – DOM Sp. z o.o. RAFAKO ENGINEERING Sp. z o.o. ENERGOTECHNIKA ENGINEERING Sp. z o.o. RAFAKO ENGINEERING SOLUTION doo. RAFAKO Hungary Kft.

Segment obiekty energetyczne i ochrony środowiska oferuje bloki energetyczne, kotły: rusztowe, pyłowe, z cyrkulacyjnym i stacjonarnym złożem fluidalnym i odzyskowe, obiekty i instalacje towarzyszące kotłom energetycznym, technologie mokrego, półsuchego i suchego odsiarczania spalin, technologie odazotowania spalin, urządzenia odpylające obejmujące elektrofiltry i filtry workowe oraz instalacje termicznej utylizacji odpadów komunalnych i przemysłowych. Jest dostawcą zarówno dla energetyki zawodowej, jak i przemysłowej.

Segment paleniska i młyny oferujący młyny do przemiału węgla kamiennego i brunatnego, ruszty mechaniczne i dopalające, odżuźlacze stosowane w maszynach i urządzeniach energetycznych oraz części zamienne do wyżej wymienionych urządzeń, został zakwalifikowany jako działalność zaniechana. Szczegółowe dane finansowe dotyczące działalności zaniechanej zostały zaprezentowane w nocie 12.3.

W skład pozostałych segmentów wchodzi segmenty nie osiągające progów ilościowych określonych w MSSF 8, w tym zarządzanie nieruchomościami oraz usługi projektowe świadczone przez pozostałe jednostki Grupy.

Zarząd monitoruje oddzielnie wyniki operacyjne segmentów w celu podejmowania decyzji dotyczących alokacji zasobów, oceny skutków tej alokacji oraz wyników działalności. Podstawą oceny wyników działalności jest zysk lub strata na działalności operacyjnej.

Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2015 roku lub na dzień 30 września 2015 roku (niebadane)	<i>Obiekty energetyczne i ochrony środowiska</i>	<i>Pozostałe segmenty</i>	<i>Segmenty razem</i>	<i>Paleniska i młyny – działalność zaniechana</i>	<i>Eliminacje i pozycje nieprzypisane</i>	<i>Razem</i>
Przychody						
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	1 007 881	11 751	1 019 632	8 542	(11 118)	1 017 056
Sprzedaż między segmentami	3 277	9 659	12 936	–	(12 936)	–
	1 011 158	21 410	1 032 568	8 542	(24 054)	1 017 056
Przychody ze sprzedaży ogółem						
Koszty sprzedanych produktów i materiałów	(927 324)	(17 279)	(944 603)	(7 023)	18 150	(933 476)
Wynik						
Zysk (strata) na sprzedaży	83 834	4 131	87 965	1 519	(5 904)	83 580
Pozostałe przychody (koszty)	(50 013)	(2 858)	(52 871)	(1 594)	(3 202)	(57 667)
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	33 821	1 273	35 094	(75)	(9 106)	25 913
Przychody (koszty) finansowe	4 712	75	4 787	(57)	(700)	4 030
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	38 533	1 348	39 881	(132)	(9 806)	29 943
Podatek dochodowy	(9 611)	(536)	(10 147)	11	1 926	(8 210)
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej	28 922	812	29 734	(121)	(7 880)	21 733
Amortyzacja	8 572	744	9 316	265	(56)	9 525
Udział w zyskach jednostek stowarzyszonych	–	–	–	–	–	–
Aktywa i zobowiązania na dzień 30 września 2015 roku (niebadane)						
Aktywa	1 336 607	54 475	1 391 082	–	(153 353)	1 237 729
Zobowiązania	929 919	12 374	942 293	–	(121 703)	820 590
Inne informacje						
Inwestycje w jednostki stowarzyszone	–	–	–	–	–	–
Nakłady inwestycyjne	15 712	323	16 035	1 016	–	17 051

Okres 3 miesięcy zakończony 30 września 2015 roku lub na dzień 30 września 2015 roku (niebadane)	<i>Obiekty energetyczne i ochrony środowiska</i>	<i>Pozostałe segmenty</i>	<i>Segmenty razem</i>	<i>Paleniska i młyny – działalność zaniechana</i>	<i>Eliminacje i pozycje nieprzypisane</i>	<i>Razem</i>
Przychody						
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	314 193	6 402	320 595	–	1 189	321 784
Sprzedaż między segmentami	3 026	2 949	5 975	–	(5 975)	
Przychody ze sprzedaży ogółem	317 219	9 351	326 570	–	(4 786)	321 784
Koszty sprzedanych produktów i materiałów	(289 586)	(7 797)	(297 383)	–	6 989	(290 394)
Wynik						
Zysk (strata) na sprzedaży	27 633	1 554	29 187	–	2 203	31 390
Pozostałe przychody (koszty)	(18 813)	(1 157)	(19 970)	–	(668)	(20 638)
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	8 820	397	9 217	–	1 535	10 752
Przychody (koszty) finansowe	(2 825)	(16)	(2 841)	–	2 095	(746)
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	5 995	381	6 376	–	3 630	10 006
Podatek dochodowy	(1 476)	(198)	(1 674)	–	(680)	(2 354)
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej	4 519	183	4 702	–	2 950	7 652
Amortyzacja	2 968	246	3 214	–	9 553	12 767
Udział w zyskach jednostek stowarzyszonych	–	–	–	–	–	–
Aktywa i zobowiązania na dzień 30 września 2015 roku (niebadane)						
Aktywa	1 336 607	54 475	1 391 082	–	(153 353)	1 237 729
Zobowiązania	929 919	12 374	942 293	–	(121 703)	820 590
Inne informacje						
Inwestycje w jednostki stowarzyszone	–	–	–	–	–	–
Nakłady inwestycyjne	8 422	86	8 508	–	–	8 508

Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2014 roku lub na dzień 30 września 2014 roku (niebadane)	<i>Obiekty energetyczne i ochrony środowiska</i>	<i>Pozostałe segmenty</i>	<i>Segmenty razem</i>	<i>Paleniska i młyny – działalność zaniechana</i>	<i>Eliminacje i pozycje nieprzypisane</i>	<i>Razem</i>
Przychody						
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	747 694	6 978	754 672	54 702	(54 705)	754 669
Sprzedaż między segmentami	101 325	18 901	120 226	3	(120 229)	–
	849 019	25 879	874 898	54 705	(174 934)	754 669
Przychody ze sprzedaży ogółem						
Koszty sprzedanych produktów i materiałów	(765 599)	(20 521)	(786 120)	(42 716)	162 226	(666 610)
Wynik						
Zysk (strata) na sprzedaży	83 420	5 358	88 778	11 989	(12 708)	88 059
Pozostałe przychody (koszty)	(60 042)	(3 634)	(63 676)	(7 082)	7 094	(63 664)
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	23 378	1 724	25 102	4 907	(5 614)	24 395
Przychody (koszty) finansowe	(2 742)	113	(2 629)	173	(3 121)	(5 577)
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	20 636	1 837	22 473	5 080	(8 735)	18 818
Podatek dochodowy	(3 470)	(162)	(3 632)	(996)	1 157	(3 471)
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej	17 166	1 675	18 841	4 084	(7 578)	15 347
Amortyzacja	7 734	672	8 406	1 178	(56)	9 528
Udział w zyskach jednostek stowarzyszonych	–	–	–	–	–	–
Aktywa i zobowiązania na dzień 30 września 2014 roku (niebadane)						
Aktywa	1 307 674	48 867	1 356 541	76 673	(318 723)	1 114 491
Zobowiązania	1 033 504	12 132	1 045 636	12 083	(256 350)	801 369
Inne informacje						
Inwestycje w jednostki stowarzyszone	–	–	–	–	–	–
Nakłady inwestycyjne	4 306	972	5 279	435	–	5 713

Okres 3 miesięcy zakończony 30 września 2014 roku lub na dzień 30 września 2014 roku (niebadane)	<i>Obiekty energetyczne i ochrony środowiska</i>	<i>Pozostałe segmenty</i>	<i>Segmenty razem</i>	<i>Paleniska i młyny – działalność zaniechana</i>	<i>Eliminacje i pozycje nieprzypisane</i>	<i>Razem</i>
Przychody						
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	292 891	3 062	295 953	15 641	(15 641)	295 953
Sprzedaż między segmentami	62 847	5 870	68 717	–	(68 717)	–
	355 738	8 932	364 670	15 641	(84 358)	295 953
Przychody ze sprzedaży ogółem						
Koszty sprzedanych produktów i materiałów	(333 942)	(6 682)	(340 624)	(11 183)	79 348	(272 459)
Wynik						
Zysk (strata) na sprzedaży	21 796	2 250	24 046	4 458	(5 010)	23 494
Pozostałe przychody (koszty)	(12 776)	(1 832)	(14 608)	(2 274)	2 256	(14 626)
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	9 020	418	9 438	2 184	(2 754)	8 868
Przychody (koszty) finansowe	(3 816)	47	(3 769)	45	(65)	(3 789)
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	5 204	465	5 669	2 229	(2 819)	5 079
Podatek dochodowy	(1 407)	44	(1 363)	(443)	554	(1 252)
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej	3 797	509	4 306	1 786	(2 265)	3 827
Amortyzacja	2 596	240	2 836	393	(18)	3 211
Udział w zyskach jednostek stowarzyszonych	–	–	–	–	–	–
Aktywa i zobowiązania na dzień 30 czerwca 2014 roku (niebadane)						
Aktywa	1 307 674	48 867	1 356 541	76 673	(318 723)	1 114 491
Zobowiązania	1 033 504	12 132	1 045 636	12 083	(256 350)	801 369
Inne informacje						
Inwestycje w jednostki stowarzyszone	–	–	–	–	–	–
Nakłady inwestycyjne	1 619	589	2 208	140	–	2 348

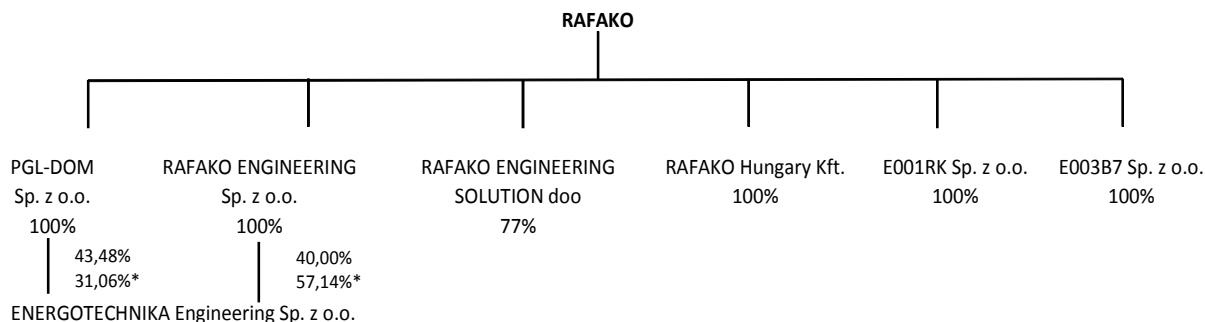
8. Zakres skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje sprawozdanie RAFAKO S.A. oraz sprawozdania finansowe jej jednostek zależnych, za wyjątkiem spółki ELWO S.A. w upadłości na skutek utraty przez Grupę kontroli nad jej działalnością operacyjną.

Sprawozdania finansowe jednostek zależnych sporządzane są za ten sam okres sprawozdawczy co sprawozdanie jednostki dominującej, przy wykorzystaniu spójnych zasad rachunkowości. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest sporządzane zgodnie z MSR 27/MSSF 10 Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe.

W dniu 30 września 2015 roku Grupa Kapitałowa RAFAKO składała się z jednostki dominującej i siedmiu jednostek zależnych działających w branży energetycznej, usługowej i handlowej.

Na dzień 30 września 2015 roku konsolidacją sprawozdań finansowych objęto następujące spółki:

* procentowy udział prawa głosu na Zgromadzeniu Wspólników Spółki.

Wykaz jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej RAFAKO objętych konsolidacją sprawozdań finansowych

Nazwa i siedziba jednostki	Podstawowy przedmiot działalności (według PKD)	Właściwy sąd prowadzący rejestr oraz nr KRS	Zastosowana metoda konsolidacji
RAFAKO S.A. Racibórz	Produkcja generatorów pary z wyjątkiem kotłów do centralnego ogrzewania gorącą wodą	Sąd Rejonowy w Gliwicach KRS 34143	-
PGL – DOM Sp. z o.o. Racibórz	Obsługa nieruchomości na własny rachunek	Sąd Rejonowy w Gliwicach KRS 58201	pełna
RAFAKO ENGINEERING Sp. z o.o. Racibórz	Działalność w zakresie inżynierii i związane z nią doradztwo techniczne	Sąd Rejonowy w Gliwicach KRS 287033	pełna
ENERGOTECHNIKA ENGINEERING Sp. z o.o.* Gliwice	Działalność w zakresie inżynierii i związane z nią doradztwo techniczne	Sąd Rejonowy w Gliwicach KRS 417946	pełna
RAFAKO ENGINEERING SOLUTION d.o.o. Belgrad	Działalność w zakresie projektowania technologicznego łącznie z doradztwem i sprawowaniem nadzoru dla budownictwa, przemysłu i ochrony środowiska	Agencja ds. Rejestrów Gospodarczych Republiki Serbii 20320524	pełna
RAFAKO Hungary Kft. Budapeszt	Montaż urządzeń w przemyśle energetycznym i chemicznym	Stołeczny Sąd Rejestrowy w Budapeszcie	pełna
E001RK Sp. z o.o. Racibórz	Realizacja projektów budowlanych oraz związanych z budową dróg i autostrad, dróg szynowych i kolei podziemnej, mostów i tuneli, działalność w zakresie inżynierii i doradztwa technicznego i naukowego, produkcja, naprawa i konserwacja maszyn i urządzeń, wytwarzanie, przesyłanie i handel energią elektryczną.	Sąd Rejonowy w Gliwicach KRS 479758	pełna
E003B7 Sp. z o.o. Racibórz	Realizacja projektów budowlanych, działalność w zakresie doradztwa i projektowania budowlanego, inżynierskiego i technologicznego	Sąd Rejonowy w Gliwicach KRS 486911	pełna

* jednostka zależna od RAFAKO ENGINEERING Sp. z o.o. i od PGL-DOM Sp. z o.o., zależna pośrednio od RAFAKO S.A.

9. Zmiany w strukturze jednostki dominującej i jednostek zależnych objętych konsolidacją.

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2015 roku zaszły zmiany w strukturze Grupy Kapitałowej.

W dniu 23 lutego 2015 roku została zawarta umowa sprzedaży akcji jednostki zależnej FPM S.A. za łączną kwotę 48 milionów złotych. Zbyte aktywa stanowiły 82,19% kapitału zakładowego FPM S.A., oraz 82,19% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu FPM S.A. Wartość bilansowa tych aktywów w księgach rachunkowych jednostki dominującej wynosiła około 35,2 miliona złotych. Po dokonanej transakcji RAFAKO S.A. nie posiada żadnych akcji FPM S.A. Nie występują powiązania pomiędzy RAFAKO S.A. i osobami zarządzającymi lub nadzorującymi RAFAKO S.A., a TDJ ani jego osobami zarządzającymi.

W dniu 1 września 2015 roku podjęto uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego jednostki zależnej RAFAKO Engineering Sp. z o.o. z kwoty 1 000 000,00 złotych do kwoty 1 959 000,00 złotych, tj. o kwotę 959 000,00 złotych, poprzez utworzenie 1 918 nowych udziałów, o wartości nominalnej 500,00 złotych każdy udział. Uchwała wyłącza prawa pierwszeństwa dotychczasowego Wspólnika (jednostki dominującej - RAFAKO S.A.) do objęcia nowopowstałych udziałów proporcjonalnie do posiadanych udziałów i przyjmuje, że nowopowstałe udziały zostaną objęte przez nowego Wspólnika tj. spółkę powiązaną PBG oil and gas Sp. z o.o. – jednostka zależna od PBG S.A. w upadłości układowej. Udziały zostają pokryte wkładem niepieniężnym – aportem w postaci zorganizowanej części przedsiębiorstwa o łącznej wartości 3 878 658,74 złotych oraz wkładem pieniężnym w wysokości 1 200 000,00 złotych. Po zarejestrowaniu podwyższenia kapitału RAFAKO Engineering Sp. z o.o. udział RAFAKO S.A. w kapitale zakładowym wyniesie 51,05%, a udział PBG oil and gas Sp. z o.o. 48,95%. Podwyższenie kapitału Spółki zostało zarejestrowane przez Sąd Rejonowy w Gliwicach X Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego w dniu 29 października 2015 roku.

W dniu 30 października 2015 roku Spółka nabyła zorganizowaną część przedsiębiorstwa jednostki powiązanej PBG Avatia Sp. z o.o. – jednostki zależnej od PBG S.A. w upadłości układowej, w skład której wchodzi ruchomości, wartości niematerialne i prawne oraz prawa wynikające z umów za łączną kwotę 2.500.000,00 złotych. Nabycie zorganizowanej części przedsiębiorstwa jest realizacją strategii zmierzającej do standaryzacji procesów i usług informatycznych w całej Grupie Kapitałowej PBG i umiejscowienie ich w strukturze organizacyjnej RAFAKO S.A. W związku ze spełnieniem warunku przejęcia kontroli nad nabytym przedsięwzięciem, do rozliczenia transakcji nabycia zostaną zastosowane wymogi MSSF 3 – Połączenie jednostek gospodarczych. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego ostateczne rozliczenie transakcji i jej ujęcie w księgach rachunkowych jest w trakcie realizacji.

10. Sezonowość lub cykliczność działalności Grupy

Działalność spółek wchodzących w skład Grupy nie cechuje się sezonowością ani cyklicznością istotnie wpływającą na wynik finansowy Grupy.

11. Informacje dotyczące umów o usługę budowlaną

Przychody z tytułu umów o usługę budowlaną są ujmowane na podstawie stopnia zaawansowania ich realizacji. Procentowy stan zaawansowania realizacji usługi ustalany jest jako stosunek kosztów poniesionych do sumy szacowanych kosztów niezbędnych do zrealizowania umowy.

Poniższa tabela przedstawia skutki wyceny umów o usługę budowlaną, w tym przychody oraz koszty realizowanych umów na dzień 30 września 2015 roku, na dzień 31 grudnia 2014 roku i na dzień 30 września 2014 roku, jak również kwoty należne zamawiającym oraz kwoty należne od zamawiających z tytułu prac wynikających z realizowanych umów na podane powyżej daty.

	30 września 2015 (niebadane)	31 grudnia 2014	30 września 2014 (niebadane)
Poniesione koszty umów (narastająco)	2 780 076	2 853 112	2 501 319
Ujęte zyski pomniejszone o ujęte straty (narastająco)	192 699	171 452	160 565
Przychody z umowy obliczone wg stopnia zaawansowania wykonania umowy (narastająco)	2 972 775	3 024 564	2 661 884
Należności uwarunkowane wykonaniem umowy (faktury częściowe narastająco)	<u>2 906 133</u>	<u>2 929 213</u>	<u>2 487 686</u>
Kwota brutto należna Zamawiającym z tytułu prac wynikających z umowy (pasywa), w tym:			
- zaliczki otrzymane (zobowiązania z tytułu zaliczek)	(243 328)	(207 271)	(259 995)
- korekta wartości zaliczek z tytułu kwot należnych od Zamawiających	(138 088)	(125 433)	(142 165)
- kwota brutto należna zamawiającym z tytułu wyceny kontraktów	49 584	44 258	30 520
Rozliczenia międzyokresowe z tytułu wyceny umów o usługę budowlaną, w tym:	(154 824)	(126 096)	(148 350)
- kwota brutto należna od Zamawiających z tytułu prac wynikających z umowy (aktywo)	242 472	257 803	301 108
- koszty pozyskania kontraktów i pozostałe koszty kontraktów rozliczane w czasie	200 053	209 456	301 108
	42 419	48 347	-
Rezerwa na kary z tytułu nieterminowej realizacji umów lub niedotrzymania gwarantowanych parametrów technicznych	-	(1 946)	(9 077)
Rezerwa na straty wynikające z umów	(28 171)	(30 321)	(29 631)

Grupa każdorazowo analizuje umowy pod kątem potencjalnych strat, które ujmowane są bezzwłocznie jako koszt zgodnie z MSR 11.36. W ramach wyceny umów o usługę budowlaną, zgodnie z MSR 11.11-15 Grupa uwzględnia odpowiednio szacunki kar z tytułu opóźnień w realizacji umów lub niedotrzymania gwarantowanych parametrów technicznych. Szacunki wielkości kar prowadzone są w oparciu o dokumentację źródłową dotyczącą stwierdzonych opóźnień w realizacji prac lub problemów dotyczących gwarantowanych parametrów technicznych, w oparciu o założenia umowne oraz szacunek kierownictwa dotyczący ryzyka ich wystąpienia. Poziom szacowanego ryzyka uzależniony jest w znacznej części od czynników zewnętrznych będących częściowo poza kontrolą i może ulec zmianie w kolejnych okresach. Realizacja części kontraktów, w odniesieniu do których rozpoznano rezerwę na kary z tytułu nieterminowej realizacji umów, obciążona jest ryzykiem powstania sporu arbitrażowego, który w ocenie Grupy rodzi ryzyko o nieokreślonych konsekwencjach.

W pozycji „Koszty pozyskania kontraktów i pozostałe koszty kontraktów rozliczane w czasie” Grupa ujmuje rozliczenia międzyokresowe kosztów pozyskania kontraktów oraz kosztów gwarancji bankowych i ubezpieczeniowych związanych z realizacją kontraktów.

Informacje dotyczące kluczowych kontraktów realizowanych przez Grupę**Projekt Opole**

W lutym 2012 roku jednostka dominująca jako lider Konsorcjum (RAFAKO S.A., Polimex-Mostostal S.A., Mostostal Warszawa S.A.) podpisała umowę z firmą PGE Elektrownia Opole S.A. (obecnie PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. – „Zamawiający”), o wartości 9,4 mld złotych, której przedmiotem jest zaprojektowanie, dostawa, wykonanie prac budowlanych, montaż, uruchomienie i wszystkie związane z tym procesem usługi, wykonane na zasadzie „pod klucz”, obiektu składającego się z bloku energetycznego nr 5 oraz nr 6 w Elektrowni Opole wraz z urządzeniami i wyposażeniem, jak również związanymi z nimi budynkami oraz budowlami. W/w Konsorcjum o wskazany projekt konkurowało m.in. ze spółką Alstom Power Sp. z o.o. (dalej „Alstom”).

W dniu 11 października 2013 roku Konsorcjum zawarło z Zamawiającym aneks do Umowy, w którym do listy podwykonawców dopisana została spółka Alstom.

Jednostka dominująca RAFAKO S.A. zleciła swojej spółce zależnej tj. E001RK Sp. z o.o. („SPV-Rafako”) jako podwykonawcy realizację 100% zakresu prac i usług związanych z budową bloków w Elektrowni Opole. Wynagrodzenie SPV-Rafako za realizację prac i usług zostało określone na poziomie 3,96 mld złotych.

SPV-Rafako zawarła z Alstom umowę podwykonawczą na mocy której SPV-Rafako powierzyła Alstom 100% zakresu prac i usług wchodzących w zakres prac Spółki w ramach Projektu Opole. Alstom przejął wszelką odpowiedzialność za realizację kontraktu wobec Zamawiającego.

Do dnia 30 czerwca 2015 roku doszło do podpisania z Alstom jednej umowy z jednostką zależną ENERGOTECHNIKĄ ENGINEERING Sp. z o.o. na wykonanie określonego zakresu dokumentacji.

Zasady rozliczania kontraktu Opole:

Prezentacja przychodów i kosztów wynikających z tego kontraktu nie ma wpływu na wartości wykazane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów Grupy.

Wartość rozrachunków wynikających z tego kontraktu nie ma wpływu na wartości zaprezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Grupy.

Płatności wynikające z kontraktu, po spełnieniu warunków płatności są dokonywane przez Klienta bezpośrednio na rzecz Alstom.

Wpływ realizacji Projektu Opole na wyniki Grupy może mieć miejsce w sytuacji, gdy jednostka dominująca stanie się podwykonawcą Alstom w zakresie zaprojektowania i budowy tzw. wyspy kotłowej obejmującej kocioł, odsiarczanie, odpylanie, odazotowanie i wszelkie urządzenia związane z pracą tych obiektów – podstawowy zakres działalności Spółki).

Projekt Jaworzno

W dniu 24 stycznia 2013 roku jednostka dominująca otrzymała zawiadomienie od firmy TAURON Wytwarzanie S.A. („Zamawiający”) o wyborze oferty złożonej przez Konsorcjum firm: RAFAKO S.A. (Lider Konsorcjum) i MOSTOSTAL WARSZAWA S.A. w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego prowadzonym w trybie negocjacji z ogłoszeniem na „Budowę nowych mocy w technologiach węglowych w TAURON Wytwarzanie S.A. – Budowę bloku energetycznego o mocy 800 – 910 MW na parametry nadkrytyczne w Elektrowni Jaworzno III – Elektrownia II – w zakresie: kocioł parowy, turbozespół, budynek główny, część elektryczna i AKPiA bloku”. Cena oferty wynosi około 5,4 mld złotych brutto. W dniu 4 sierpnia 2013 roku dokonano zmiany umowy konsorcjum realizującego Projekt Jaworzno – główna zmiana dotyczyła przejęcia przez RAFAKO SA 99,99% prac w ramach Projektu (Mostostal Warszawa 0,01%) i tym samym zmiany podziału wynagrodzenia należnego każdemu z partnerów konsorcjum odpowiednio do udziału w realizowanych pracach. W związku z zawarciem Zmienionej Umowy Konsorcjum strony zawarły także w dniu 4 sierpnia 2013 roku umowę dodatkową oraz Porozumienie Dodatkowe w dniu 27 lutego 2014 roku wraz z Aneksem Nr 1 i Porozumieniem Rozliczającym zawartymi 15 kwietnia 2014 roku, które określają warunki handlowe, na jakich strony uzgodniły nowe zasady współpracy na Projekcie Jaworzno, w tym wynagrodzenie należne Mostostal Warszawa za zmniejszenie jego udziału w wynagrodzeniu i zakresie prac na Projekcie Jaworzno.

Zasady rozliczania Projektu Jaworzno:

Na potrzeby realizacji Projektu została utworzona spółka celowa (E003B7 Sp. z o.o.), której jednostka dominująca RAFAKO S.A. podzleciła około 88,5% zakresu prac Projektu; pozostałe 11,5% pozostało w bezpośredniej realizacji RAFAKO S.A. (o wartości około 506 milionów złotych netto; w tym zaprojektowanie tzw. wyspy kotłowej oraz dostawa części ciśnieniowych kotła i instalacji odpylania).

RAFAKO SA oraz E003B7 Sp. z o.o. na potrzeby realizacji Projektu zawarły umowy z podmiotami finansowymi, na mocy których otrzymały gwarancje bankowe/ubezpieczeniowe o łącznej wartości 523 miliony złotych niezbędne do realizacji tego projektu, jednocześnie ustanowione zostały zabezpieczenia na majątku obu podmiotów jako zabezpieczenie dla tych instrumentów.

Jednostka dominująca RAFAKO S.A. nie przewiduje wypłaty dywidendy ze spółki E003B7 Sp. z o. o. do zakończenia realizacji projektu Jaworzno.

RAFAKO S.A. jako lider Konsorcjum wystawia faktury na pełny zakres prac na rzecz Zamawiającego; płatności z tytułu realizacji kontraktu są przekazywane bezpośrednio na rzecz Spółki celowej oraz kluczowych podwykonawców i poddostawców (Siemens S.A.; EMERSON Sp. z o.o.; UNISERV-PIECBUD S.A.). Zapłata za zakres prac zrealizowany przez RAFAKO S.A. jest dokonywana przez spółkę celową.

Grupa w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym ujmuje całkowite przychody i koszty związane z Projektem Jaworzno tj. zarówno zakres prac realizowany przez RAFAKO S.A. jak i zakres prac realizowany przez E003B7 Sp. z o.o. Wycena kontraktu jest dokonywana na całym projekcie łącznie, tj. przy ustaleniu jednej marży i stopnia zaawansowania realizacji dla całego kontraktu.

RAFAKO S.A. w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym kompensuje przychody i koszty oraz rozrachunki dotyczące realizacji Projektu powstałe pomiędzy RAFAKO S.A. a spółką celową.

12. Rodzaj i kwoty pozycji w znaczący sposób wpływających na aktywa, zobowiązania, kapitał, wynik finansowy oraz przepływy środków pieniężnych

12.1. Przychody ze sprzedaży, koszty sprzedaży, przychody i koszty operacyjne oraz finansowe

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2015 roku Grupa uzyskała 1 017 056 tysięcy złotych przychodów ze sprzedaży, tj. o 262 387 tysięcy złotych więcej niż w analogicznym okresie 2014 roku. Ponad 35 procentowy przyrost wartości przychodów ze sprzedaży w okresie 9 miesięcy 2015 roku nastąpił przy wzroście sprzedaży krajowej i spadku sprzedaży zagranicznej. Istotny wpływ na uzyskany poziom sprzedaży miały przychody z realizacji kontraktu w zakresie budowy bloku energetycznego w Elektrowni Jaworzno o mocy 910 MW.

Koszt własny sprzedaży produktów i materiałów za okres 9 miesięcy 2015 roku wyniósł 933 476 tysięcy złotych, co przyniosło Grupie zysk brutto ze sprzedaży w wysokości 83 580 tysięcy złotych. Zmiana, w porównaniu do okresu 9 miesięcy 2014 roku, jest głównie następstwem niższej marży operacyjnej brutto na realizowanych kontraktach w ciągu 9 miesięcy 2015 roku w porównaniu z marżą zrealizowaną w analogicznym okresie poprzedniego roku.

Koszty sprzedaży prezentowane przez Grupę zawierają głównie koszty ponoszone przez centra kosztowe przypisane w modelu rozliczania kosztów do kosztów sprzedaży (w znacznej części składają się z kosztów wynagrodzeń oraz kosztów reklamy). Ponadto, do kosztów sprzedaży Grupa zalicza koszty przygotowywania ofert oraz odpisy aktualizujące wartość należności handlowych. Na koszty sprzedaży wykazane w całkowitych dochodach Grupy za okres 9 miesięcy 2015 roku w kwocie 21 077 tysięcy złotych największy wpływ miały koszty sprzedaży z wyłączeniem odpisów aktualizujących wartość należności handlowych w kwocie 20 713 tysięcy złotych.

Na pozostałe przychody operacyjne największy wpływ miał zysk na sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych w kwocie 912 tysięcy złotych (30 września 2014 roku: 615 tysięcy złotych) oraz przychody z tytułu kar umownych i odszkodowań w kwocie 515 tysięcy złotych (30 września 2014 roku: 1 597 tysięcy złotych).

Na pozostałe koszty operacyjne największy wpływ miały koszty z tytułu udzielonych darowizn i dotacji o wartości 491 tysięcy złotych (30 września 2014 roku: 412 tysięcy złotych).

Przychody finansowe Grupy w okresie 9 miesięcy 2015 roku uzyskano w głównej mierze z rozwiązania odpisu aktualizującego wartość należności spornych w kwocie 3 639 tysięcy złotych oraz z odsetek od instrumentów finansowych w kwocie 4 678 tysięcy złotych (30 września 2014 roku: 1 908 tysięcy złotych), w tym odsetki od udzielonych kaucji stanowiących zabezpieczenie kontraktów w kwocie 1 882 tysiące złotych.

Na koszty finansowe okresu decydujący wpływ miały koszty z tytułu odsetek od instrumentów finansowych w kwocie 2 910 tysięcy złotych (30 września 2014 roku: 4 885 tysięcy złotych) oraz koszty prowizji bankowych od udzielonych kredytów i gwarancji bankowych w kwocie 619 tysięcy złotych (30 września 2014 roku: 1 084 tysiące złotych)

12.2. Podatek dochodowy
Obciążenie podatkowe

Główne składniki obciążenia podatkowego w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów przedstawiają się następująco:

Działalność kontynuowana	<i>Okres 3 miesięcy zakończony 30 września 2015 (niebadane)</i>	<i>Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2015 (niebadane)</i>	<i>Okres 3 miesięcy zakończony 30 września 2014 (niebadane, przekształcone)</i>	<i>Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2014 (niebadane, przekształcone)</i>
Skonsolidowany rachunek zysków i strat				
<i>Bieżący podatek dochodowy</i>	(3 300)	(19 871)	(8 713)	(9 394)
Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego	(3 300)	(19 871)	(8 713)	(9 394)
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych	–	–	–	–
<i>Odroczony podatek dochodowy</i>	946	11 661	7 461	5 923
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	946	11 661	7 461	5 923
Korekty dotyczące odroczonego podatku dochodowego z lat ubiegłych	–	–	–	–
Obciążenie podatkowe wykazane w skonsolidowanym rachunku zysków i strat	(2 354)	(8 210)	(1 252)	(3 471)
<i>Odroczony podatek dochodowy dotyczący innych całkowitych dochodów</i>				
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	46	117	35	(3)
Obciążenie podatkowe wykazane w innych całkowitych dochodach	46	117	35	(3)
Działalność zaniechana				
Skonsolidowany rachunek zysków i strat				
<i>Bieżący podatek dochodowy</i>				
Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego	–	(21)	(289)	(666)
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych	–	–	–	–
<i>Odroczony podatek dochodowy</i>				
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	–	32	(154)	(330)
Korekty dotyczące odroczonego podatku dochodowego z lat ubiegłych	–	–	–	–
Obciążenie podatkowe wykazane w skonsolidowanym rachunku zysków i strat	–	11	(443)	(996)
<i>Odroczony podatek dochodowy dotyczący innych całkowitych dochodów</i>				
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	–	–	–	–
Obciążenie podatkowe wykazane w innych całkowitych dochodach	–	–	–	–

Odroczony podatek dochodowy wyliczony na dzień 30 września 2015 roku

Odroczony podatek dochodowy wyliczony na dzień 30 września 2015 roku wynika z następujących pozycji:

	Sprawozdanie z sytuacji finansowej		Sprawozdanie z całkowitych dochodów	
	30 września 2015 (niebadane)	31 grudnia 2014	30 września 2015 (niebadane)	30 września 2014 (niebadane, przekształcone)
- od ulg inwestycyjnych	(3)	(4)	1	–
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością środków trwałych oraz wartości niematerialnych	(15 323)	(17 897)	2 574	(449)
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością aktywów wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	1 490	1 818	(328)	(49)
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością pożyczek i należności	1 596	598	1 297	(1 033)
- z tytułu odmiennego momentu podatkowego uznania przychodu ze sprzedaży produktów i usług	(28 463)	(27 165)	(1 298)	5 428
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością zapasów	1 846	1 516	330	51
- od rezerw bilansowych	24 742	22 823	1 919	(7 585)
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	–	17	(17)	–
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością zobowiązań z tytułu gwarancji, factoringu i wyłączone z zakresu MSR 39	8	55	(47)	(6)
- z tytułu odmiennego momentu podatkowego uznania kosztu sprzedaży produktów i usług	58 121	50 687	7 434	11 107
- aktywo podatkowe dotyczące straty podatkowej	206	338	(132)	(1 504)
- korekta kosztów z tytułu niezapłaconych faktur	17 266	12 127	5 139	514
- pozostałe	(568)	1 685	(2 553)	(884)
Obciążenie z tytułu odroczonego podatku dochodowego			14 319	5 590
Aktywa/(rezerwa) netto z tytułu podatku odroczonego	60 918	46 598		
Obciążenie z tytułu odroczonego podatku dochodowego – działalność kontynuowana			11 778	5 920
Aktywa/rezerwa netto z tytułu podatku odroczonego, w tym:	60 918	46 598		
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	61 012	49 536		
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	(94)	(397)		
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego – działalność zaniechana	–	(2 541)		

W 2014 i 2015 roku jednostka dominująca złożyła do organów skarbowych korekty deklaracji podatkowych CIT za lata 2008-2013 korygując dochód do opodatkowania o łączną kwotę 20 381 tysięcy złotych, w związku z czym nadpłata w podatku dochodowym za lata ubiegłe wyniosła 3 872 tysiące złotych. Główną przyczyną złożenia korekt było skorzystanie z ulgi technologicznej oraz korekta wartości sprzedaży i kosztów kontraktów zakończonych w latach 2012-2013 oraz przeniesienie kosztu amortyzacji wartości niematerialnej pomiędzy okresami podatkowymi.

12.3. Działalność zaniechana

Jak opisano w notcie 9 jednostka dominująca sprzedała akcje spółki FPM S.A.

Działalność spółki FPM S.A. reprezentowała odrębną ważną linię biznesową Grupy, tym samym zgodnie z MSSF 5 na dzień 31 grudnia 2014 roku, wyniki spółki FPM S.A. zostały zaklasyfikowane jako działalność zaniechana. Wartość przychodów wygenerowanych przez FPM S.A. w 2014 roku przekraczała poziom 71 milionów złotych. Cena sprzedaży posiadanych przez RAFAKO S.A. akcji wyniosła 48 milionów złotych, dodatkowe koszty związane z transakcją wyniosły 1 440 tysięcy złotych. Wartość sprzedanych aktywów netto w spółce FPM S.A. wyniosła 53 miliony złotych (po dokonaniu odpisu aktualizującego wartość aktywów netto FPM), wartość udziału niekontrolującego wyniosła 11,5 miliona złotych.

Na dzień 19 lutego 2015 roku spółka FPM S.A. została wyłączona z Grupy Kapitałowej RAFAKO, a jej wyniki w okresie od 1 stycznia do 19 lutego 2015 roku zostały zaprezentowane jako działalność zaniechana. Na dzień 31 grudnia 2014 roku spółka FPM S.A. została sklasyfikowana jako grupa przeznaczona do sprzedaży oraz jako działalność zaniechana.

Wyniki spółki FPM S.A. za okres od 1 stycznia do 19 lutego 2015 roku oraz za okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2014 roku przedstawiają się następująco:

	<i>Okres zakończony 19 lutego 2015 (niebadane)</i>	<i>Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2014 (niebadane, przekształcone)</i>
Przychody	8 574	54 734
Koszty	(8 649)	(49 827)
Zysk/(strata) brutto	(75)	4 907
Przychody finansowe	27	360
Koszty finansowe	(84)	(187)
Odpis aktualizujący wartość aktywów przeznaczonych do sprzedaży	66	-
Zysk/ (strata) przed opodatkowaniem z działalności zaniechanej	(66)	5 080
Podatek dochodowy, w tym:	(11)	996
- podatek bieżący	20	666
- podatek odroczony	(31)	330
Zysk/ (strata) za rok z działalności zaniechanej	(55)	4 084

Przepływy pieniężne netto FPM S.A.:

	<i>Okres zakończony 19 lutego 2015 (niebadane)</i>	<i>Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2014 (niebadane, przekształcone)</i>
Z działalności operacyjnej	531	(6 873)
Z działalności inwestycyjnej	(848)	(3 919)
Z działalności finansowej	(134)	(3 867)
Wpływy/ (wypływy) pieniężne netto	(451)	(14 659)

Zysk przypadający na jedną akcję:

	<i>Okres zakończony 19 lutego 2015 (niebadane)</i>	<i>Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2014 (niebadane, przekształcone)</i>
Zysk/(strata) na jedną akcję z działalności zaniechanej		
Podstawowy zysk/(strata) na jedną akcję w złotych z działalności zaniechanej	0,00	0,05

Bezpośrednio przed zaklasyfikowaniem FPM S.A. jako działalność zaniechana, oszacowano wartość odzyskiwalną aktywów netto spółki FPM S.A. przynależnych jednostce dominującej stwierdzając utratę ich wartości. Po dokonaniu tej klasyfikacji, w celu ujęcia aktywów wchodzących w skład grupy do zbycia według wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży, konieczne było rozpoznanie odpisu z tytułu utraty wartości. W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2014 roku wartość odpisu wyniosła 8 779 tysięcy złotych. W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2015 roku korekta wartości odpisu wyniosła 99 tysięcy złotych. Odpis ten został uwzględniony w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w pozycji „Zysk/ (strata) netto za rok z działalności zaniechanej”.

12.4. Istotne pozycje wykazane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych

Zwiększenie stanu należności wykazane w skonsolidowanym rachunku przepływów pieniężnych za okres 9 miesięcy 2015 roku zakończony 30 września 2015 roku w kwocie 4 816 tysięcy złotych wynikało przede wszystkim z następujących pozycji:

– zmniejszenie stanu należności handlowych w kwocie	43 947 tysięcy złotych,
– zwiększenie stanu należności budżetowych (w tym z tytułu podatku VAT)	(9 830) tysięcy złotych
– zwiększenie stanu udzielonych zaliczek w kwocie	(21 386) tysięcy złotych,
– zwiększenie stanu należności z tytułu kaucji w kwocie	(6 546) tysięcy złotych,
– zwiększenie stanu należności z tytułu ZFŚS w kwocie	(724) tysiące złotych,
– zmniejszenie stanu należności z tytułu sprzedaży wierzytelności	683 tysiące złotych,
– zmniejszenie stanu pozostałych należności w kwocie	776 tysięcy złotych
– zwiększenie z tytułu działalności zaniechanej	(2 104) tysiące złotych.

Dokładny opis zmian wartości kaucji i należności spornych w okresie 9 miesięcy 2015 roku został zamieszczony w nocie 12.15.

Zmniejszenie stanu zobowiązań wykazane w rachunku przepływów pieniężnych w kwocie 33 977 tysięcy złotych wynikało przede wszystkim z następujących pozycji:

– zmniejszenia stanu zobowiązań handlowych w kwocie	(58 340) tysięcy złotych,
– zwiększenia stanu rezerw na świadczenia emerytalne (z wyłączeniem zysków/(strat) aktuarialnych) w kwocie	623 tysiące złotych,
– zmniejszenia stanu rezerw na naprawy gwarancyjne w kwocie	(4 884) tysiące złotych,
– zmniejszenia stanu rezerw na premie w kwocie	(3 772) tysiące złotych,
– zmniejszenia stanu rezerw na urlopy w kwocie	(165) tysięcy złotych,
– zwiększenia stanu rezerwy na opóźniony spływ kosztów	21 845 tysięcy złotych,
– zwiększenia stanu rezerw na badanie bilansu	115 tysięcy złotych,
– zmniejszenia stanu zysków/strat aktuarialnych w kwocie	(615) tysięcy złotych,
– zwiększenia z tytułu działalności zaniechanej	840 tysięcy złotych,
– kompensata zobowiązań z tytułu podatku dochodowego	11 381 tysięcy złotych,
– zmniejszenia stanu pozostałych zobowiązań w kwocie	(1 055) tysięcy złotych.

Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych z tytułu umów budowlanych wykazana w rachunku przepływów pieniężnych w kwocie 48 545 tysięcy złotych wynikała przede wszystkim z następujących pozycji:

– zmniejszenia stanu należności z tytułu wyceny umów o usługę budowlaną i związanych z wyceną kontraktów rozliczeń międzyokresowych w kwocie	15 331 tysięcy złotych,
– zwiększenia stanu zobowiązań z tytułu wyceny umów o usługę budowlaną w kwocie	36 057 tysięcy złotych,
– zmniejszenia stanu rezerw z tytułu wyceny umów o usługę budowlaną w kwocie	(4 096) tysięcy złotych,
– zwiększenia z tytułu działalności zaniechanej	1 253 tysiące złotych.

Wartość przepływów środków pieniężnych z tytułu nabycia rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych wykazana w kwocie 15 260 tysięcy złotych wynikała z zakupu rzeczowych aktywów trwałych w kwocie 14 476 tysięcy złotych oraz wartości niematerialnych w kwocie 784 tysiące złotych.

Zaciągnięcie kredytów i pożyczek wykazane w działalności finansowej sprawozdania z przepływów pieniężnych w kwocie 17 418 tysięcy złotych wynikało z zaciągnięcia kredytu z PKO BP S.A.

Na wartość środków pieniężnych z działalności finansowej Grupy miały także wpływ zapłacone odsetki od kredytów i pożyczek w kwocie 3 085 tysięcy złotych (30 września 2014 roku: 5 183 tysiące złotych).

W okresie 9 miesięcy 2015 roku Grupa wykazała wpływy ze sprzedaży aktywów finansowych, po potrąceniu środków pieniężnych zbytej jednostki, w kwocie 21 430 tysięcy złotych, które wynikały z rozliczenia sprzedaży jednostki zależnej.

12.5. Rzeczowe aktywa trwałe

	<i>Grunty</i>	<i>Budynki</i>	<i>Maszyny i urządzenia</i>	<i>Środki transportu</i>	<i>Pozostałe</i>	<i>Środki trwałe w budowie</i>	<i>Ogółem</i>
30 września 2015 roku (niebadane)							
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2015 roku	23 773	89 529	46 140	6 370	358	6 029	172 199
Transfery ze środków trwałych w budowie	–	1 860	6 280	55	–	(8 195)	–
Nabycia	3	306	1 059	2 358	101	12 440	16 267
Likwidacja/sprzedaż	(19)	(66)	(66)	(399)	–	–	(550)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	–	–	(3)	–	–	–	(3)
Odpis amortyzacyjny za okres sprawozdawczy	–	(2 085)	(5 076)	(948)	(57)	–	(8 166)
Odpis aktualizujący za okres sprawozdawczy	–	(6)	–	–	–	–	(6)
Utrata kontroli nad jednostką zależną	–	(410)	(110)	(34)	–	(194)	(748)
Nabycia na skutek połączenia jednostek gospodarczych	–	–	30	231	19	–	280
Pozostałe, w tym reklasyfikacja środków trwałych na/z aktywa przeznaczone do sprzedaży	20	(63)	(457)	51	(18)	–	(467)
Wartość netto na dzień 30 września 2015 roku (niebadane)	23 777	89 065	47 797	7 684	403	10 080	178 806
30 września 2014 roku (niebadane)							
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2014 roku	28 371	107 438	56 297	4 172	325	1 324	197 927
Transfery ze środków trwałych w budowie	–	382	2 441	778	–	(3 601)	–
Nabycia	20	470	388	562	75	4 199	5 714
Likwidacja/sprzedaż	(1)	(25)	(42)	(19)	–	–	(87)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	–	–	–	(2)	–	–	(2)
Odpis amortyzacyjny za okres sprawozdawczy	–	(2 330)	(5 082)	(585)	(36)	–	(8 033)
Odpis aktualizujący za okres sprawozdawczy	–	–	–	–	–	–	–
Pozostałe, w tym reklasyfikacja środków trwałych na/z aktywa przeznaczone do sprzedaży	(1)	(62)	4	–	–	–	(59)
Wartość netto na dzień 30 września 2014 roku (niebadane)	28 389	105 873	54 006	4 906	364	1 922	195 460

Na dzień 30 września 2015 roku wartość środków trwałych stanowiących zabezpieczenie zobowiązań Grupy wynosiła 140 361 tysięcy złotych. Środki trwałe w kwocie 135 129 tysięcy złotych zabezpieczają zobowiązania z tytułu zawartej pomiędzy jednostką dominującą a PKO BP S.A. Umowy Limitu Wielocelowego (ustanowiona hipoteka) oraz wierzytelności BGK, PKO BP i PZU wobec RAFAKO S.A. na podstawie Umowy Poręczenia zawartej w celu zabezpieczenia zobowiązań E003B7 Sp. z o.o. powstałych w związku z Umową o Udzielenie Gwarancji wystawionych na rzecz TAURON Wytwarzanie S.A. w związku z realizacją Projektu Jaworzno III 910 MW (ustanowiony zastaw rejestrowy na zbiorze rzeczy ruchomych i praw).

Na dzień 30 września 2014 roku środki trwałe o wartości bilansowej netto 91 643 tysięcy złotych stanowiły zabezpieczenie ustanowionej hipoteki w banku PKO BP S.A.

12.6. Nabycie i sprzedaż składników rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych

	<i>Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2015 (niebadane)</i>	<i>Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2014 (niebadane, przekształcone)</i>
Nabycie składników rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych*	15 070	4 243
Przychody ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	930	764

* wartość nakładów inwestycyjnych poniesionych w okresie na zakup środków trwałych wynikająca z tabeli ruchu środków trwałych oraz wartość nakładów inwestycyjnych poniesionych na zakup wartości niematerialnych

Przedmiotem nakładów inwestycyjnych Grupy na rzeczowy majątek trwały były przede wszystkim nakłady na infrastrukturę budowlaną, zakupy maszyn i urządzeń do produkcji oraz zakup sprzętu komputerowego. Powyższe inwestycje były finansowane ze środków własnych oraz w formie leasingu.

12.7. Połączenia jednostek gospodarczych

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2015 roku, jednostka zależna RAFAKO Engineering Sp. z o.o. przejęła kontrolę nad zorganizowaną częścią przedsiębiorstwa jednostki powiązanej POG gas and oil Sp. z o.o. – spółki zależnej od PBG S.A. w upadłości układowej, wniesionego do jednostki zależnej w formie aportu, o łącznej wartości 5 079 tysięcy złotych. Zorganizowana część przedsiębiorstwa została nabyta za udziały w spółce RAFAKO Engineering Sp. z o.o. (co zostało szerzej opisane w nocie 9). Transakcja ta była elementem realizacji strategii stworzenia własnych struktur przedsiębiorstwa serwisowego w spółce RAFAKO ENGINEERING Sp. z o.o. w ramach Grupy Kapitałowej PBG S.A.

W związku ze spełnieniem warunku przejęcia kontroli nad nabytym przedsięwzięciem, do rozliczenia transakcji nabycia zastosowano wymogi MSSF 3 – Połączenie jednostek gospodarczych.

Grupa Kapitałowa RAFAKO, na dzień 30 września 2015 roku, w związku z powyższą transakcją, wykazuje wartość firmy w kwocie 3 525 tysięcy złotych.

W dniu 30 października 2015 roku Spółka nabyła zorganizowaną część przedsiębiorstwa jednostki powiązanej PBG Avatia Sp. z o.o. – jednostki zależnej od PBG S.A. w upadłości układowej, w skład której wchodzi ruchomości, wartości niematerialne i prawne oraz prawa wynikające z umów za łączną kwotę 2.500.000,00 złotych. Nabycie zorganizowanej części przedsiębiorstwa jest realizacją strategii zmierzającej do standaryzacji procesów i usług informatycznych w Grupie Kapitałowej PBG.

W związku ze spełnieniem warunku przejęcia kontroli nad nabytym przedsięwzięciem, do rozliczenia transakcji nabycia zostaną zastosowane wymogi MSSF 3 – Połączenie jednostek gospodarczych.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego ostateczne rozliczenie transakcji i jej ujęcie w księgach rachunkowych jest w trakcie realizacji.

12.8. Wartość firmy

Na dzień 30 września 2015 roku, w związku z przejęciem kontroli nad zorganizowaną częścią przedsiębiorstwa przez jednostkę zależną RAFAKO Engineering Sp. z o.o., Grupa Kapitałowa RAFAKO prezentuje wartość firmy w kwocie 3 525 tysięcy złotych.

	Wartość godziwa (w tysiącach złotych)
Wartość rzeczowych aktywów trwałych	279
Wartość środków pieniężnych	1 200
Wartość niskocennych składników majątku	74
Łączna wartość godziwa przejętych aktywów netto	1 553
Łączny koszt nabycia	5 078
Wartość firmy ujęta przy nabyciu	3 525

12.9. Akcje/udziały w pozostałych jednostkach

	30 września 2015 <i>(niebadane)</i>	31 grudnia 2014
Akcje/udziały w pozostałych spółkach notowanych na giełdzie	240	369
Akcje/udziały w pozostałych spółkach nie notowanych na giełdzie	19	19
	259	388

Na dzień 30 września 2015 roku oraz na dzień 31 grudnia 2014 roku akcje/udziały we wszystkich spółkach będące własnością jednostki dominującej o wartości 25 291 tysięcy złotych były objęte zastawem rejestrowym na podstawie Umowy Poręczenia zawartej w celu zabezpieczenia zobowiązań E003B7 Sp. z o.o. powstałych w związku z Umową o Udzielenie Gwarancji wystawionych na rzecz TAURON Wytwarzanie S.A. w związku z realizacją Projektu Jaworzno III 910 MW (ustanowiony zastaw rejestrowy na zbiorze rzeczy ruchomych i praw).

12.10. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności i rozliczenia międzyokresowe kosztów - długoterminowe

	30 września 2015 <i>(niebadane)</i>	31 grudnia 2014
Należności z tytułu dostaw i usług, w tym:	39 078	29 706
Należności z tytułu dostaw i usług od jednostek powiązanych	-	-
Należności z tytułu dostaw i usług od pozostałych jednostek	39 078	29 706
Należności ogółem (netto)	39 078	29 706
Odpis aktualizujący wartość należności	-	-
Należności brutto	39 078	29 706

12.11. Inne aktywa finansowe długoterminowe

	30 września 2015 <i>(niebadane)</i>	31 grudnia 2014
Udzielone pożyczki długoterminowe	38	38
Lokaty długoterminowe, w tym:	-	-
- stanowiące zabezpieczenie udzielonych Grupie gwarancji bankowych	-	-
Pozostałe aktywa finansowe długoterminowe, w tym:	31 561	33 344
Należność od PBG S.A. w upadłości układowej z tytułu zwrotu akcji spółki ENERGOPONTAŻ – POŁUDNIE S.A.	26 236	27 717
Należność od PBG S.A. w upadłości układowej z tytułu udzielonej pożyczki spółce HYDROBUDOWA S.A. w upadłości likwidacyjnej	5 325	5 627
	31 599	33 382

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2015 roku Grupa dokonała aktualizacji wyceny wartości należności z tytułu zwrotu akcji spółki ENERGOPONTAŻ – POŁUDNIE S.A. oraz należności z tytułu udzielonej pożyczki spółce HYDROBUDOWA S.A., w związku ze zmianą szacunków i założeń, co zostało szerzej opisane w nocie 25.

Zmiana wartości należności w porównaniu do kwoty wykazanej na dzień 31 grudnia 2014 roku wynika z wyceny tej należności zgodnie z koncepcją zamortyzowanego kosztu, przy uwzględnieniu założeń i szacunków, o których mowa w nocie 6. W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2015 roku na bazie przyjętych założeń Grupa rozpoznała w innych aktywach finansowych krótkoterminową część należności z tytułu zwrotu akcji spółki ENERGOPONTAŻ – POŁUDNIE S.A. oraz należności z tytułu udzielonej pożyczki spółce HYDROBUDOWA S.A., co zostało przedstawione w nocie 12.13.

12.12. Zapasy

	30 września 2015 <i>(niebadane)</i>	31 grudnia 2014
Materiały (według wartości netto możliwej do uzyskania)	19 307	21 730
Według ceny nabycia	29 090	29 523
Według wartości netto możliwej do uzyskania	19 307	21 730
Zapasy ogółem, według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia/kosztu wytworzenia oraz wartości netto możliwej do uzyskania	19 307	21 730
- w tym: stanowiące zabezpieczenie zobowiązań	19 288	21 715

Na dzień 30 września 2015 roku zapasy o wartości 19 288 tysięcy złotych stanowiły zabezpieczenie zobowiązań Grupy. Zapasy zabezpieczają zobowiązania z tytułu wierzytelności BGK, PKO BP i PZU wobec RAFAKO S.A. na podstawie Umowy Poręczenia zawartej w celu zabezpieczenia zobowiązań E003B7 Sp. z o.o. powstałych w związku z Umową o Udzielenie Gwarancji wystawionych na rzecz TAURON Wytwarzanie S.A. w związku z realizacją Projektu Jaworzno III 910 MW (ustanowiony zastaw rejestrowy na zbiorze rzeczy ruchomych i praw). Na dzień 31 grudnia 2014 roku: 21 715 tysięcy złotych.

Odpisy aktualizujące wartość zapasów

	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2015 <i>(niebadane)</i>	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2014
Stan na początek okresu	(7 793)	(6 571)
Utworzenie odpisu aktualizującego	(2 160)	(1 751)
Rozwiązanie odpisu aktualizującego	170	331
Przeniesienie na aktywa przeznaczone do sprzedaży	-	198
Stan na koniec okresu	(9 783)	(7 793)

12.13. Inne aktywa finansowe krótkoterminowe

	30 września 2015 <i>(niebadane)</i>	31 grudnia 2014
Inne aktywa finansowe krótkoterminowe, w tym:	-	-
Zaliczka na poczet nabycia prawa do pożyczki	10 500	10 500
Odpis aktualizujący wartość zaliczki na poczet nabycia prawa do pożyczki	(10 500)	(10 500)
Należność od PBG S.A. w upadłości układowej z tytułu zwrotu akcji spółki ENERGO MONTAŻ – POŁUDNIE S.A.	3 308	-
Należność od PBG S.A. w upadłości układowej z tytułu udzielonej pożyczki spółce HYDROBUDOWA S.A. w upadłości likwidacyjnej	671	-
	3 979	-

W dniu 18 kwietnia 2012 roku jednostka dominująca zawarła z Olenia Ltd umowę przedwstępną sprzedaży/zakupu 50% udziałów spółki Bioelektrownia Szarlej sp. z o.o. oraz przelewu praw do wierzytelności w postaci pożyczki udzielonej tej spółce. Łączna kwota zaliczki zapłaconej przez jednostkę dominującą w związku z zawartą umową wyniosła 16 176 tysięcy złotych (z czego 5 676 tysięcy złotych w odniesieniu do udziałów zaprezentowanych jako pozostałe aktywa niefinansowe, 10 500 tysięcy złotych w odniesieniu do pożyczki zaprezentowanych jako inne aktywa finansowe). Bioelektrownia Szarlej sp. z o.o. to spółka celowa utworzona w celu budowy elektrowni biogazowej finansowanej ze środków własnych, pozyskanych od inwestorów w formie pożyczki, oraz z przyznanej dotacji. W związku z faktem, że Bioelektrownia Szarlej sp. z o.o. wypowiedziała umowę z wykonawcą budowy, co spowodowało to opóźnienie w realizacji prac oraz wypowiedzenie umowy o dofinansowanie projektu. Działania podjęte przez spółkę Bioelektrownia Szarlej sp. z o.o. zmierzające do wznowienia inwestycji, nie przyniosły efektów. Ze względu na status tej inwestycji opisany powyżej, Zarząd jednostki dominującej ocenia, że ryzyko nierealizowalności powyższych aktywów jest istotne i utrzymał decyzję o objęciu wartości inwestycji odpisem aktualizującym w pełnej wysokości.

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2015 roku Grupa dokonała aktualizacji wyceny wartości należności z tytułu zwrotu akcji spółki ENERGOMONTAŻ – POŁUDNIE S.A. oraz należności z tytułu udzielonej pożyczki spółce HYDROBUDOWA S.A., prezentując w należnościach krótkoterminowych tę część należności, których termin zapłaty, zgodnie z postanowieniami układu PBG S.A. w upadłości układowej, przypada na dzień 30 czerwca 2016 roku, co zostało szerzej opisane w nocie 25.

12.14. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

	<i>30 września 2015 (niebadane)</i>	<i>31 grudnia 2014</i>	<i>30 września 2014 (niebadane)</i>
Środki pieniężne w banku i w kasie	113 537	26 891	42 820
Lokaty krótkoterminowe do 3 miesięcy, w tym:	94 336	11 958	13 112
- stanowiące zabezpieczenie zobowiązań warunkowych	-	-	-
	<u>207 873</u>	<u>38 849</u>	<u>55 932</u>
 w tym: środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania	 1 431	 1 317	 1 269
 Środki pieniężne w banku i w kasie przypisane do działalności zaniechanej (nota 12.3)	 -	 13 353	 -
Lokaty krótkoterminowe do 3 miesięcy przypisane do działalności zaniechanej (nota 12.3), w tym:	-	13 697	-
- stanowiące zabezpieczenie zobowiązań warunkowych przypisane do działalności zaniechanej	-	53	-
 Środki pieniężne w banku i w kasie przypisane do działalności zaniechanej (nota 12.3)	 -	 27 050	 -
 w tym: środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania przypisane do działalności zaniechanej	 -	 53	 -
 Środki pieniężne razem	 <u>207 873</u>	 <u>65 899</u>	 <u>55 932</u>

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość zależy od stopy oprocentowania lokat bankowych. Lokaty krótkoterminowe, klasyfikowane jako środki pieniężne, są dokonywane na różne okresy, od jednego dnia do jednego miesiąca, w zależności od aktualnego zapotrzebowania spółek wchodzących w skład Grupy na środki pieniężne i są oprocentowane według ustalonych z bankiem stóp procentowych

Spółki Grupy posiadają środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania, do których zaliczają otrzymane w ramach przyznanych dotacji środki pieniężne ulokowane na wyodrębnionych rachunkach bankowych, które Grupa może wykorzystywać do uregulowania zobowiązań wynikających z realizowanych projektów.

12.15. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności i rozliczenia międzyokresowe kosztów - krótkoterminowe

	30 września 2015 <i>(niebadane)</i>	31 grudnia 2014
Należności z tytułu dostaw i usług, w tym:	195 080	248 399
Należności z tytułu dostaw i usług od jednostek powiązanych	278	–
Należności z tytułu dostaw i usług od pozostałych jednostek	194 802	248 399
Należności z tytułu podatku dochodowego	10 134	13 852
Pozostałe należności i rozliczenia międzyokresowych kosztów, w tym:	234 227	197 200
Należności z tytułu udzielonych zaliczek	42 377	20 991
Należności budżetowe	19 142	9 312
Rozliczenie kosztów ubezpieczenia rzeczowego	88	975
Rozliczenia z Zakładowym Funduszem Świadczeń Socjalnych	884	160
Należności sporne	304	300
Koszty przyszłych okresów	1 116	1 351
Kaucje	168 823	162 277
Sprzedaż wierzytelności	–	683
Pozostałe	1 493	1 151
Należności ogółem (netto)	439 450	459 451
Odpis aktualizujący wartość należności	37 314	40 862
Należności brutto	476 764	500 313

Należności budżetowe obejmują przede wszystkim należności z tytułu podatku VAT zarówno krajowego, jak i zagranicznego.

Należności z tytułu dostaw i usług nie są oprocentowane i mają zazwyczaj 30-dniowy termin płatności. Jednakże, dla niektórych kontrahentów okres spłaty należności ustalany na podstawie indywidualnych umów zawiera się w przedziale od 1 do 3 miesięcy.

Spółki Grupy Kapitałowej posiadają politykę w zakresie dokonywania sprzedaży tylko zweryfikowanym klientom. Dzięki temu, zdaniem kierownictwa, nie istnieje dodatkowe ryzyko kredytowe, ponad poziom określony odpisem na nieściągalne należności właściwym dla należności handlowych.

Należności handlowe krótkoterminowe wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 30 września 2015 roku w kwocie 195 080 tysięcy złotych dotyczą kontraktów handlowych z krajowymi oraz zagranicznymi kontrahentami. Największe pozycje w tej grupie stanowią przede wszystkim należności od następujących kontrahentów:

- TAURON Wytwarzanie S.A. w kwocie 69 960 tysięcy złotych,
- Grupa Azoty Zakłady Azotowe Kędzierzyn S.A. w kwocie 47 232 tysiące złotych,
- HITACHI INOVA AG w kwocie 35 015 tysięcy złotych,
- Synthos Dwory 7 Sp. z o.o. sp.j. w kwocie 18 653 tysiące złotych,
- Mostostal Warszawa S.A. w kwocie 17 880 tysięcy złotych.

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2015 roku Grupa zanotowała wzrost poziomu należności z tytułu kaucji w kwocie 6 546 tysięcy złotych, na co składały się głównie:

- kaucja pieniężna związana z realizacją umowy z Valmet Technologies Inc. na dostawę części ciśnieniowych; wartość wpłaconych i rozliczonych kaucji w okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2015 roku wynosiła 3 265 tysięcy złotych,
- kaucje pieniężne związane z zabezpieczeniem realizacji umów realizowanych przez jednostkę dominującą wpłacone na rzecz PKO Bank Polski S.A.; wartość wpłaconych i rozliczonych kaucji na rzecz PKO Bank Polski S.A. w okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2015 roku wynosiła 5 166 tysięcy złotych.

Istotną pozycję wykazaną w pozostałych należnościach stanowią zaliczki, które na dzień 30 września 2015 roku wynosiły 42 377 tysięcy złotych, w tym:

- zaliczki na rzecz spółki Sumitomo S.A.S. w kwocie 17 107 tysięcy złotych,
- zaliczki na rzecz spółki Siemens s.r.o. w kwocie 10 062 tysiące złotych,
- zaliczki na rzecz spółki Termokimik Corporation SPA w kwocie 5 927 tysięcy złotych,
- zaliczki na rzecz spółki Veolia Water Technologies Sp. z o.o. w kwocie 2 786 tysięcy złotych.

12.16. Odpisy aktualizujące wartość skonsolidowanych aktywów

	Akcje/udziały*	Pozostałe aktywa niefinansowe	Zapasy**	Należności***
1 stycznia 2015	(24 230)	(5 676)	(7 793)	(40 862)
Utworzenie	(130)	-	(2 161)	(1 381)
Wykorzystanie/rozwiązanie	28	-	170	4 930
30 września 2015 <i>(niebadane)</i>	<u>(24 332)</u>	<u>(5 676)</u>	<u>(9 784)</u>	<u>(37 313)</u>
1 stycznia 2014	(24 280)	(5 676)	(6 571)	(58 253)
Utworzenie	-	-	(513)	(13 698)
Wykorzystanie/rozwiązanie	74	-	160	26 077
30 września 2014 <i>(niebadane)</i>	<u>(24 206)</u>	<u>(5 676)</u>	<u>(6 924)</u>	<u>(45 874)</u>

* odpisy aktualizujące wartość udziałów/akcji w spółkach dotyczą udziałów/akcji w spółkach postawionych w stan upadłości oraz aktualizacji wartości udziałów w procesie upadłości układowej

** utworzenie oraz rozwiązanie odpisów aktualizujących wartość zapasów ujmowane jest w koszcie wytworzenia produktów i usług

*** odpisy aktualizujące wartość należności długo- i krótkoterminowych handlowych oraz pozostałych należności, w tym należności z tytułu kar umownych

12.17. Kapitał podstawowy

W okresie 9 miesięcy 2015 roku zakończonym 30 września 2015 roku kapitał podstawowy jednostki dominującej uległ zmianie poprzez emisję 15 331 998 akcji serii J o wartości nominalnej 2,00 zł każda. Wskutek emisji akcji kapitał podstawowy Spółki wzrósł o kwotę 30 664 tysięcy złotych i jego wartość na 30 września 2015 roku wynosiła 169 864 tysięcy złotych. Szczegółowy opis przeprowadzenia emisji akcji serii J zawiera nota 20 niniejszego śródrocznego sprawozdania finansowego.

<i>Kapitał akcyjny</i>	<i>Liczba akcji w szt.</i>	<i>Wartość akcji w tys. zł</i>
Akcje serii A	900 000	1 800
Akcje serii B	2 100 000	4 200
Akcje serii C	300 000	600
Akcje serii D	1 200 000	2 400
Akcje serii E	1 500 000	3 000
Akcje serii F	3 000 000	6 000
Akcje serii G	330 000	660
Akcje serii H	8 070 000	16 140
Akcje serii I	52 200 000	104 400
Akcje serii J	15 331 998	30 664
	<u>84 931 998</u>	<u>169 864</u>

12.18. Wartość nominalna akcji

Wszystkie wyemitowane akcje posiadają wartość nominalną wynoszącą 2,00 złote i zostały objęte w zamian za wkłady pieniężne.

12.19. Prawa akcjonariuszy

Akcje wszystkich serii są jednakowo uprzywilejowane co do dywidendy oraz zwrotu z kapitału.

12.20. Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2015 roku, w wyniku rozliczenia emisji akcji serii J nadwyżka ceny emisyjnej nad wartością nominalną akcji wyniosła 62 861 tysięcy złotych, koszty bezpośrednio związane z emisją wyniosły 4 300 tysięcy złotych. W wyniku ujęcia 58 562 tysięcy złotych nadwyżki ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej, pomniejszonej o koszty emisji, kapitał ten wyniósł 95 340 tysięcy złotych. Szczegółowy opis przeprowadzenia emisji akcji serii J zawiera nota 20 niniejszego śródrocznego sprawozdania finansowego (31 grudnia 2014 36 778 tysięcy złotych).

12.21. Kapitał zapasowy

Kapitał zapasowy powstał z ustawowych odpisów z zysków generowanych w poprzednich latach obrotowych, a także z nadwyżek z podziału zysku ponad wymagany odpis w Grupie. W wyniku zbycia jednostki zależnej, wartość kapitału zapasowego zmniejszyła się o kwotę 27 352 tysiące złotych oraz wzrosła o 25 674 tysiące złotych w wyniku przekazania wyniku z 2014 roku na kapitał zapasowy i na dzień 30 września 2015 roku wynosiła 112 715 tysięcy złotych (31 grudnia 2014: 114 393 tysięcy złotych).

12.22. Pozostałe kapitały rezerwowe

W pozycji Pozostałe kapitały rezerwowe zaprezentowano, wniesione, nie zarejestrowane udziały do spółki RAFAKO Engineering Sp. z o.o.

12.23. Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych

Saldo kapitału rezerwowego z tytułu różnic kursowych jest korygowane o różnice kursowe wynikające z przeliczenia sprawozdania finansowego zagranicznej jednostki zależnej oraz zagranicznego oddziału jednostki dominującej. Na dzień 30 września 2015 roku wartość kapitału z przeliczenia jednostki zagranicznej wynosiła 26 tysięcy złotych (31 grudnia 2014: 190 tysięcy złotych).

12.24. Zyski zatrzymane i wypłacone dywidendy

Na dzień 30 września 2015 roku, w wyniku ujęcia zysku netto za okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2015 roku w wysokości 21 520 tysięcy złotych, ujęcia strat aktuarialnych w kwocie minus 498 tysięcy złotych, w wyniku zbycia jednostki zależnej w kwocie 27 352 tysiące złotych oraz przekazania wyniku z lat ubiegłych na kapitał zapasowy w kwocie 25 674 tysiące złotych, wartość zysków zatrzymanych Grupy wyniosła 33 401 tysięcy złotych.

Spółki Grupy w okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2015 roku nie wypłacały dywidendy.

12.25. Zysk/(strata) przypadający na jedną akcję

Zysk/(strata) podstawowy przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie skonsolidowanego zysku/(straty) netto przypadającego na zwykłych akcjonariuszy jednostki dominującej przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych jednostki dominującej występujących w ciągu okresu.

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące zysku/(straty) oraz akcji, które posłużyły do wyliczenia podstawowego zysku/(straty) na jedną akcję:

	<i>Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2015 (niebadane)</i>	<i>Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2014 (niebadane, przekształcone)</i>
Zysk/(strata) netto z działalności kontynuowanej	21 733	15 347
Zysk/(strata) z działalności zaniechanej	(55)	4 084
Zysk/(strata) netto	21 678	19 431
<hr/>		
Zysk/(strata) netto przypadający na zwykłych akcjonariuszy, zastosowany do obliczenia zysku/(straty) na jedną akcję	<u>21 520</u>	<u>18 556</u>
Średnia ważona liczba wyemitowanych akcji zwykłych zastosowana do obliczenia podstawowego zysku/(straty) na jedną akcję	70 947 868	69 600 000
Wpływ rozwodnienia:	-	-
Opcje na akcje	-	-
Umarzalne akcje uprzywilejowane	-	-
<hr/>		
Skorygowana średnia ważona liczba akcji zwykłych zastosowana do obliczenia rozwodnionego zysku/(straty) na jedną akcję	<u>70 947 868</u>	<u>69 600 000</u>
Zysk/(strata) na jedną akcję w złotych		
– podstawowy z zysku za okres przypadający zwykłym akcjonariuszom	<u>0,30</u>	<u>0,27</u>
Zysk/(strata) na jedną akcję z działalności zaniechanej w złotych		
– podstawowy z zysku za okres przypadający zwykłym akcjonariuszom	<u>0,00</u>	<u>0,05</u>

Średnia ważona liczba wyemitowanych akcji zwykłych użyta w celu obliczenia podstawowego i rozwodnionego zysku na jedną akcję z działalności zaniechanej (nota 12.3) przedstawiona jest w tabeli powyżej. Poniższa tabela przedstawia natomiast wartości zysku/(straty) stanowiące podstawę wyliczenia zysku na akcję z działalności zaniechanej:

	<i>Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2015 (niebadane)</i>	<i>Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2014 (niebadane, przekształcone)</i>
Zysk/(strata) z działalności zaniechanej	<u>(55)</u>	<u>4 084</u>
Zysk/(strata) netto z działalności zaniechanej przypadający na zwykłych akcjonariuszy, zastosowany do obliczenia zysku na jedną akcję	<u>(45)</u>	<u>3 357</u>

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2015 roku jednostka dominująca dokonała emisji nowych akcji, co szerzej opisano w nocie 20.

Grupa nie prezentuje zysku rozwodnionego na jedną akcję za okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2015 roku, ponieważ nie posiada instrumentów finansowych powodujących rozwodnienie akcji.

12.26. Świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia oraz inne świadczenia

Na podstawie prognozy wyceny dokonanej na koniec okresu obrachunkowego przez profesjonalną firmę aktuarialną Grupa tworzy rezerwę na wartość bieżącą zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych, nagród jubileuszowych oraz ZFŚS. Kwotę tej rezerwy oraz uzgodnienie przedstawiające zmiany stanu w ciągu okresu obrotowego przedstawiono w poniższej tabeli:

	30 września 2015 (niebadane)	31 grudnia 2014
Na dzień 1 stycznia	26 803	23 669
Koszty odsetek	499	947
Koszty bieżącego zatrudnienia	987	628
(Zyski)/straty aktuarialne	614	5 048
Wypłacone świadczenia	(1 477)	(2 515)
Zmiana prezentacji w związku z działalnością zaniechaną	-	(974)
Koniec okresu	27 426	26 803
Rezerwy długoterminowe	25 090	24 907
Rezerwy krótkoterminowe	2 336	1 896

Główne założenia przyjęte do wyceny świadczeń pracowniczych na dzień sprawozdawczy są następujące:

	30 września 2015 (niebadane)	31 grudnia 2014
Stopa dyskontowa (%)	2,5	2,5
Przewidywany wskaźnik inflacji (%)*	-	-
Wskaźnik rotacji pracowników	5	5
Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń (%)	5,0	5,0

* Brak danych w raporcie aktuarialnym

12.27. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania - długoterminowe

	30 września 2015 (niebadane)	31 grudnia 2014
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług		
Zobowiązania wobec jednostek powiązanych	145	6
Zobowiązania wobec pozostałych jednostek	15 489	20 498
	15 634	20 504
Zobowiązania finansowe		
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	3 340	2 254
	3 340	2 254
Pozostałe zobowiązania		
Naliczone zobowiązania z tytułu niewypłaconej premii	1 398	333
Zobowiązania z tytułu inwestycji	1 057	1 762
Rezerwy na koszty napraw gwarancyjnych	1 052	1 860
	3 507	3 955

12.28. Rezerwy, zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania - krótkoterminowe

	30 września 2015 (niebadane)	31 grudnia 2014
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług		
Zobowiązania wobec jednostek powiązanych	8 583	4 813
Zobowiązania wobec pozostałych jednostek	242 173	299 413
	250 756	304 226
Zobowiązania z tytułu inwestycji	7 490	8 619
	7 490	8 619
Pozostałe zobowiązania		
Podatek VAT	5 791	4 580
Podatek dochodowy od osób fizycznych	2 505	2 414
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych	7 600	9 522
Rozrachunki z Urzędem Skarbowym	–	220
Pozostałe zobowiązania z tytułu podatków, ceł i ubezpieczeń	64	349
Rozliczenia z Zakładowym Funduszem Świadczeń Socjalnych	3	3
Zobowiązania wobec pracowników z tytułu wynagrodzeń	8 766	8 842
Rezerwy na koszty niewykorzystanych urlopów	3 615	3 780
Naliczone zobowiązania z tytułu niewypłaconej premii	4 334	9 121
Rezerwy na koszty napraw gwarancyjnych	5 912	9 988
Rezerwa na niezafakturowane usługi i materiały	43 416	21 571
Rezerwa na badanie bilansu	228	113
Zobowiązania z tytułu udzielonych gwarancji finansowych i poręczeń	–	745
Inne krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	3 842	1 525
Rezerwy na pozostałe zobowiązania i roszczenia sporne	4 967	5 667
Kaucje	41	613
Pozostałe rozrachunki z pracownikami	826	–
Pozostałe	664	1 644
	92 574	80 697
Pozostałe zobowiązania finansowe		
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	1 437	776
	1 437	776

13. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym nie uległy zmianie w stosunku do opublikowanych w ostatnim skonsolidowanym rocznym sprawozdaniu finansowym za 2014 rok.

14. Instrumenty finansowe

Wartość bilansową klas i kategorii instrumentów finansowych na dzień 30 września 2015 roku oraz 31 grudnia 2014 roku prezentują poniższe tabele.

	<i>Wartość bilansowa</i>	
	<i>30 września 2015</i>	<i>31 grudnia 2014</i>
	<i>(niebadane)</i>	
Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	–	–
Jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych	–	–
Instrumenty pochodne	–	–
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	240	369
Udziały i akcje długoterminowe	240	369
Pożyczki i należności	438 913	474 134
Należności z tytułu dostaw i usług	234 158	278 105
Pozostałe należności	169 127	162 577
Pożyczki udzielone	88	108
Lokaty długoterminowe	–	–
Lokaty krótkoterminowe	–	–
Inne aktywa finansowe długoterminowe	31 561	33 344
Inne aktywa finansowe krótkoterminowe	3 979	–
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	207 873	38 849
	647 026	513 352

	<i>Wartość bilansowa</i>	
	<i>30 września 2015</i>	<i>31 grudnia 2014</i>
	<i>(niebadane)</i>	
Zobowiązania finansowe wycenianie w wartości godziwej przez wynik finansowy	–	–
Instrumenty pochodne	–	–
Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	420 305	463 638
Kredyty i pożyczki	145 368	128 527
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług (w tym inwestycyjne)	274 937	335 111
Pozostałe zobowiązania finansowe	–	–
Zobowiązania z tytułu gwarancji, factoringu i wyłączone z zakresu MSR 39	4 777	3 030
Zobowiązania z tytułu leasingu i umów dzierżawy z opcją zakupu	4 777	3 030
	425 082	466 668

15. Instrumenty pochodne

Na dzień 30 września 2015 roku Grupa Kapitałowa nie posiadała nierozliczonych transakcji walutowych typu forward, ani innych rodzajów instrumentów pochodnych.

Spółki Grupy Kapitałowej nie stosują rachunkowości zabezpieczeń, niemniej jednak stosowane transakcje nie mają charakteru spekulacyjnego, a ich celem jest efektywne zabezpieczenie transakcji kupna/sprzedaży denominowanych w walucie. W związku z powyższym Grupa ujmuje efekt wyceny/realizacji instrumentów podobnie jak różnice kursowe, w ramach działalności operacyjnej (przychodów oraz kosztów).

16. Rezerwy na koszty

16.1. Rezerwa na koszty kar z tytułu nieterminowej realizacji lub niedotrzymania gwarantowanych parametrów technicznych umów o usługę budowlaną

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2015 roku Grupa Kapitałowa RAFAKO dokonała weryfikacji stanu rezerw na koszty z tytułu nieterminowej realizacji umów na kilku realizowanych kontraktach. Korzystając z najbardziej aktualnej wiedzy na temat realizowanych umów oraz na bazie rozliczenia zakończonych umów, Zarząd jednostki dominującej ustalił, że nie zaistniały przesłanki rozpoznania rezerw na koszty z tytułu nieterminowej realizacji umów.

16.2. Zmiana stanu rezerw, zobowiązań i rozliczeń międzyokresowych wykazanych w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej Grupy Kapitałowej

	<i>Rezerwa na przewidywane straty na kontraktach*</i>	<i>Rezerwa na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne</i>	<i>Rezerwa na urlopy**</i>	<i>Rezerwa na naprawy gwarancyjne**</i>	<i>Rezerwa na koszty kar kontraktowych***</i>	<i>Rezerwa na premie**</i>	<i>Rezerwa na pozostałe koszty**</i>	<i>Rezerwa na koszty z tytułu udzielonych gwarancji bankowych i poręczeń**</i>	<i>Pozostałe rezerwy**</i>
1 stycznia 2015	30 321	26 803	3 780	11 848	1 946	9 454	5 667	745	113
Utworzenie rezerwy	18 580	623	190	2 642	–	5 039	20	66	318
Rozwiązanie/wykorzystanie rezerwy	(20 730)	–	(355)	(7 526)	(1 946)	(8 761)	(720)	(811)	(203)
30 września 2015 (niebadane)	28 171	27 426	3 615	6 964	–	5 732	4 967	–	228
1 stycznia 2014	35 707	23 669	2 397	11 502	50 192	1 706	2 745	882	126
Utworzenie rezerwy	3 031	427	1 633	9 648	7 405	1 262	2 243	1 061	175
Rozwiązanie/wykorzystanie rezerwy	(9 107)	–	(333)	(9 217)	(48 520)	(1 137)	(1 983)	(94)	(204)
30 września 2014 (niebadane)	29 631	24 096	3 697	11 933	9 077	1 831	3 005	1 849	97

* powyższe kwoty wynikają z wyceny umów o usługę budowlaną opisanych w nocie 11.

** powyższe rezerwy prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako pozostałe zobowiązania

*** rozwiązanie / wykorzystanie rezerwy na koszty kar kontraktowych wynika głównie z podpisanych porozumień z kontrahentami dotyczących realizowanych lub zakończonych kontraktów.

17. Kredyty i pożyczki

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2015 roku spółki Grupy Kapitałowej wykazywały zobowiązania z tytułu kredytów bankowych i pożyczek w wysokości 145 368 tysięcy złotych.

Kredyty i pożyczki krótkoterminowe	Zabezpieczenie	Inne	Waluta	Efektywna stopa procentowa	Termin spłaty	Zobowiązania z tytułu kredytów bankowych i pożyczek	
						30 września 2015 (niebadane)	31 grudnia 2014
Kredyty krótkoterminowe:							
PKO BP S.A.	weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową, przelew wierzytelności z kontraktów*, klauzula potrącenia wierzytelności z rachunków RAFAKO S.A., hipoteka**, oświadczenie o poddaniu się egzekucji, zastaw rejestrowy na zbiorze rzeczy ruchomych i praw stanowiących całość gospodarczą przedsiębiorstwa	Umowa kredytu odnawialnego w rachunku bieżącym na kwotę 150 milionów złotych***	PLN	WIBOR 1M + marża	31.05.2016****	144 968	128 127
DZIERŻAWCA SP.Z O.O.*****	weksel własny in blanco zaopatrzony w klauzulę "bez protestu"		PLN	3,5% w skali roku	31.12.2015	400	400
PBS Oddział Dębica	weksel 700 tysięcy złotych	umowa limitu w rachunku bieżącym	PLN	7,25%	09.09.2015	-	-
						145 368	128 527

* zabezpieczenie udzielonego kredytu stanowią należności z kontaktów realizowanych przez Spółkę, w tym: przelew wierzytelności z kontraktów realizowanych na rzecz PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. na modernizację i remont elementów w Elektrowni Bełchatów, wierzytelności kontraktu realizowanego na rzecz Elektrowni Połaniec oraz Synthos Dwory 7 Sp. z o.o. Spółka jawna;

** na dzień sporządzenia niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jednostka dominująca ustanowiła hipotekę na nieruchomościach Spółki (za wyjątkiem mieszkań i budynków mieszkalnych) na łączną kwotę 300 milionów złotych, która ma stanowić dodatkowe zabezpieczenie udzielonego przez bank PKO BP S.A. kredytu;

*** na dzień publikacji niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, zgodnie z aneksem do umowy kredytowej podpisanego dnia 29 kwietnia 2014 roku, limit kredytowy wielocelowy wynosi 200 000 000,00 złotych, w tym limit kredytu w rachunku bieżącym wynosi 150 000 000,00 złotych;

**** na dzień publikacji niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, zgodnie z aneksem do umowy kredytowej podpisanego dnia 29 maja 2015 roku, termin wykorzystania i spłaty kredytu przedłużono do dnia 31 maja 2016 roku;

***** jednostka powiązana osobowo.

Jednostka dominująca przewiduje przedłużenie umowy kredytowej na kolejne okresy. Sytuację kredytową Grupy Kapitałowej RAFAKO należy analizować w powiązaniu z notą 2 dotyczącą kontynuacji działalności Grupy.

18. Zarządzanie kapitałem

Zarządzanie kapitałem przez Grupę Kapitałową ma na celu zapewnienie możliwie wysokiego poziomu bezpieczeństwa działalności operacyjnej przy jednoczesnym minimalizowaniu kosztów pozyskiwania źródeł finansowania. Zabezpieczenie stabilnego rozwoju Grupy wymaga utrzymywania odpowiedniej relacji pomiędzy własnym i obcymi kapitałami oraz efektywnego zarządzania nadwyżkami finansowymi. Grupa analizuje strukturę kapitału poprzez wskaźnik kapitalizacji (udział kapitału własnego w sumie źródeł finansowania).

	30 września 2015 (niebadane)	31 grudnia 2014
Udział zadłużenia w kapitale własnym		
Kapitał własny przypisany akcjonariuszom jednostki dominującej	416 241	301 261
Kapitał obcy (kredyt bankowy i pożyczka)	145 368	128 527
Suma bilansowa	1 237 729	1 146 562
Wskaźnik kapitalizacji	0,34	0,26

19. Zbycie jednostki zależnej

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2015 roku jednostka dominująca RAFAKO S.A. dokonała zbycia jednostki zależnej FPM S.A., co zostało szerzej opisane w nocie 12.3 oraz 9.

Poniżej zaprezentowano informacje dotyczące zbycia jednostki zależnej.

	<i>w tysiącach złotych</i>
Całkowite wynagrodzenie ze zbycia	48 000
Dodatkowe koszty związane z transakcją	(1 440)
Część wynagrodzenia z tytułu zbycia otrzymana w postaci środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	46 560
Kwota środków pieniężnych i ich ekwiwalentów w zbytej jednostce zależnej na moment zbycia	26 570
Strata ze zbycia łącznie z częścią tego zysku lub straty, możliwa do przypisania przy ujęciu inwestycji utrzymanej w byłej jednostce zależnej według wartości godziwej na dzień utraty kontroli	(6 305)

Kwoty aktywów i zobowiązań w zbytej jednostce na moment zbycia oraz na dzień 31 grudnia 2014 roku przedstawia poniższa tabela:

	19 lutego 2015	31 grudnia 2014
Aktywa trwałe (długoterminowe)	34 969	34 228
Rzeczowe aktywa trwałe	29 417	28 670
Wartości niematerialne	82	88
Wartość firmy	3 832	3 832
Należności z tytułu dostaw i usług długoterminowe	33	33
Aktywa finansowe długoterminowe	1 605	1 605
Aktywa obrotowe (krótkoterminowe)	48 145	47 458
Zapasy	7 156	7 647
Należności z tytułu dostaw i usług, pozostałe należności i rozliczenia międzyokresowe kosztów	9 182	7 046
Rozliczenia międzyokresowe z tytułu wyceny umów o usługę budowlaną	4 830	5 308
Aktywa finansowe krótkoterminowe	26 977	27 457
Odpis aktualizujący	(8 658)	(8 779)
SUMA AKTYWÓW	74 456	72 907

	19 lutego 2015	31 grudnia 2014
Zyski/(straty) aktuarialne		(34)
Zobowiązania długoterminowe	4 590	4 473
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	1 169	1 020
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	2 509	2 541
Rezerwa z tytułu świadczeń pracowniczych	912	912
Zobowiązania krótkoterminowe	11 832	10 401
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	10 482	9 682
Pozostałe zobowiązania finansowe	467	610
Rezerwa z tytułu świadczeń pracowniczych	62	62
Zobowiązania, rezerwy z tytułu wyceny umów o usługę budowlaną i przychody przyszłych okresów	821	47
Zobowiązania razem	16 422	14 840
SUMA PASYWÓW	16 422	14 840

20. Emisja, wykup i spłata dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych

W dniu 13 maja 2015 roku Zarząd jednostki dominującej podjął uchwały w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego Spółki w ramach kapitału docelowego o kwotę nie wyższą niż 30.663.996 złotych poprzez emisję nie więcej niż 15.331.998 akcji zwykłych na okaziciela serii J, o wartości nominalnej 2 złote każda. Na podstawie Uchwały o Subskrypcji Prywatnej, zgodnie z obowiązkiem określonym w § 5 uchwały nr 2 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Spółki z dnia 24 marca 2014 roku Zarząd postanowił zaoferować Akcje Serii J akcjonariuszom Spółki posiadającym indywidualnie co najmniej 10% akcji Spółki w dniu podjęcia Uchwały NWZ (Uprawnieni Akcjonariusze) w formie subskrypcji prywatnej w rozumieniu art. 431 § 2 pkt 1 KSH z wyłączeniem prawa poboru dotychczasowych akcjonariuszy Spółki. Z kolei na podstawie Uchwały o Subskrypcji Otwartej, Zarząd postanowił zaoferować Akcje Serii J w drodze subskrypcji otwartej w rozumieniu art. 431 § 2 pkt 2 KSH z wyłączeniem prawa poboru dotychczasowych akcjonariuszy Spółki pod warunkiem nieobjęcia części lub wszystkich Akcji Serii J przez Uprawnionych Akcjonariuszy.

W dniu 9 czerwca 2015 roku Spółka otrzymała od Uprawnionych Akcjonariuszy oświadczenia, w których każdy z nich z osobna oświadczył, iż nie zamierza wziąć udziału w Subskrypcji Prywatnej, niezależnie od ostatecznych jej warunków.

W wyniku przeprowadzonej subskrypcji otwartej w dniu 21.07.2015 nastąpił przydział maksymalnej liczby akcji serii J po cenie emisyjnej 6,10 zł za jedną akcję. 28 lipca 2015 r. Zarząd Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych S.A. postanowił zarejestrować w depozycie papierów wartościowych prowadzonym przez KDPW 15.331.998 praw do akcji zwykłych na okaziciela serii J Spółki, które w dniu 29 lipca 2015 r. zostały wprowadzone do obrotu giełdowego na rynku podstawowym.

W związku z powyższym 23 lipca 2015 roku Spółka złożyła wniosek do Sądu Rejonowego w Gliwicach Wydział X Gospodarczy KRS o zarejestrowanie podwyższenia kapitału zakładowego Spółki. Nowa wysokość kapitału zakładowego Spółki wynosić będzie 169.863.996 złotych.

W dniu 21 września 2015 roku akcje nowej emisji zostały zarejestrowane przez Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A. oraz wprowadzone do obrotu na Głównym Rynku GPW.

21. Wypłacone lub zadeklarowane dywidendy

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2015 roku, spółki Grupy Kapitałowej nie wypłacały dywidendy. Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa dywidenda może być wypłacona jedynie z zysku pojedynczych jednostek wchodzących w skład Grupy, a nie w oparciu o skonsolidowany wynik Grupy Kapitałowej.

22. Zobowiązania inwestycyjne

Na dzień 30 września 2015 roku jednostki wchodzące w skład Grupy Kapitałowej RAFAKO wykazywały zobowiązania z tytułu nabycia rzeczowych aktywów trwałych w kwocie 8 547 tysięcy złotych. Ponadto jednostki Grupy posiadały podpisane umowy dotyczące planowanych w 2015 roku nakładów inwestycyjnych, które nie zostały na dzień zakończenia okresu sprawozdawczego ujęte w księgach rachunkowych na łączną kwotę 3 197 tysięcy złotych. Umowy te dotyczyły głównie inwestycji w budynki i budowlę oraz maszyny i urządzenia produkcyjne.

23. Zmiany pozycji pozabilansowych, informacje o udzieleniu przez Grupę poręczeń kredytu, pożyczki lub udzieleniu gwarancji

	30 września 2015 (niebadane)	31 grudnia 2014
Należności z tytułu gwarancji bankowych otrzymanych w głównej mierze jako zabezpieczenie wykonania umów handlowych, w tym:	577 129	505 928
- od jednostek powiązanych	-	-
Należności z tytułu otrzymanych poręczeń, w tym:	7 600	7 600
- od jednostek powiązanych	-	-
Weksle otrzymane jako zabezpieczenie, w tym:	22 561	14 208
- od jednostek powiązanych	4 012	980
Akredytywy	-	19 180
	607 290	546 916
	30 września 2015 (niebadane)	31 grudnia 2014
Zobowiązania z tytułu gwarancji bankowych udzielonych w głównej mierze jako zabezpieczenie wykonania umów handlowych, w tym:	255 531	243 232
- na rzecz jednostek powiązanych	-	-
Zobowiązania z tytułu udzielonych poręczeń, w tym:	1 046 000	1 046 000
- na rzecz jednostek powiązanych	-	-
Weksle wydane pod zabezpieczenie, w tym:	28 293	27 612
- na rzecz jednostek powiązanych	-	-
Akredytywy	-	-
	1 329 824	1 316 844

W okresie 9 miesięcy 2015 roku Grupa zanotowała wzrost poziomu zobowiązań warunkowych w kwocie 12 980 tysięcy złotych, w tym wzrost zobowiązań z tytułu gwarancji bankowych w kwocie 12 299 tysięcy złotych oraz wzrost z tytułu weksli wydanych pod zabezpieczenie o 681 tysięcy złotych. W okresie 9 miesięcy 2015 roku na zlecenie jednostki dominującej banki oraz instytucje ubezpieczeniowe udzieliły kontrahentom gwarancji, głównie gwarancji z tytułu dobrego wykonania umowy, w kwocie 37 151 tysięcy złotych oraz gwarancji przetargowych, w kwocie 3 566 tysięcy złotych. Największą pozycję w tej grupie zobowiązań stanowi gwarancja dobrego wykonania umowy na kwotę 11 090 tysięcy złotych, wystawiona we wrześniu 2015 roku. Zobowiązania z tytułu udzielonych poręczeń w kwocie 1 046 000 tysięcy złotych dotyczą poręczenia w dniu 16 kwietnia 2014 roku przez RAFAKO S.A. za zobowiązania jednostki zależnej E003B7 Sp. z o.o., udzielonego do dnia 17 kwietnia 2028 roku, w związku z projektem na „Budowę nowych mocy w technologiach węglowych w TAURON Wytwarzanie S.A.– Budowa bloku energetycznego o mocy 910 MW na parametry nadkrytyczne w Elektrowni Jaworzno III – Elektrownia II”. Największą pozycją wśród gwarancji udzielonych, które wygasły w okresie pierwszych 9 miesięcy 2015 roku była gwarancja dobrego wykonania umowy w kwocie 8 472 tysięcy złotych.

W okresie 9 miesięcy 2015 roku Grupa odnotowała wzrost poziomu należności warunkowych otrzymanych głównie pod zabezpieczenie należytego wykonania umów w kwocie 60 374 tysięcy złotych, w tym wzrost poziomu należności z tytułu otrzymanych gwarancji bankowych i ubezpieczeniowych o kwotę 71 201 tysięcy złotych, wzrost poziomu należności z tytułu weksli w wysokości 8 353 tysięcy złotych i spadek należności z tytułu otrzymanych akredytyw otwartych na rzecz jednostki dominującej o kwotę 19 180 tysięcy złotych. Największą pozycję wśród gwarancji otrzymanych w okresie 9 miesięcy 2015 roku stanowi gwarancja dobrego wykonania umowy w kwocie 10 041 tysięcy euro. Największą pozycją wśród gwarancji wygasłych w okresie 9 miesięcy 2015 roku stanowiła gwarancja dobrego wykonania umowy w kwocie 2 264 tysięcy złotych.

24. Sprawy sporne, postępowania sądowe

Na dzień sporządzenia niniejszego śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego jednostka dominująca jest w trakcie prowadzenia spraw sądowych, w których jest zarówno pozwany jak i powodem.

Szczegółowy opis kluczowych spraw sądowych znajduje się w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy za 1 półrocze 2015 roku dostępnym pod adresem:

<http://www.rafako.com.pl/relacje-inwestorskie/raporty-okresowe>

W stosunku do przedstawionego tam opisu nie zaszły żadne zmiany, mające istotny wpływ na jej sytuację finansową Grupy.

25. Należności od jednostek powiązanych znajdujących się w procesie upadłości układowej

Grupa na dzień bilansowy wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej należności netto od podmiotów powiązanych objęte postępowaniem upadłości układowej w kwocie 35,5 miliona złotych.

W dniu 20 grudnia 2011 roku jednostka dominująca RAFAKO S.A. zawarła ze spółką PBG S.A. („jednostka dominująca wyższego szczebla”) z siedzibą w Wysogotowie umowę („Umowa”), na mocy której dokonała nabycia akcji spółki ENERGOMONTAŻ – POŁUDNIE Spółka Akcyjna („EP”) z siedzibą w Katowicach, ul. Mickiewicza 15. Na podstawie umowy RAFAKO S.A. nabyła 46 021 520 akcji zwykłych na okaziciela EP o wartości nominalnej 1 złoty każda akcja i łącznej wartości nominalnej 46 021 520 złotych, stanowiących 64,84% udziału w kapitale zakładowym oraz 64,84% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu, tj. uprawniających do wykonywania 46 021 520 głosów z akcji. Na podstawie umowy, PBG S.A. zbyła posiadane akcje za kwotę 160 154 889,60 złotych, tj. 3,48 złotych za 1 akcję. Płatność ceny nabycia nastąpiła w dniu 30 grudnia 2011 roku. W wyniku przeprowadzonej analizy, uwzględniając prawdopodobieństwo realizacji dopłat oraz roszczeń RAFAKO S.A., Zarząd jednostki dominującej ustalił cenę nabycia na poziomie 160 154 889,60 złotych powiększoną o koszty transakcyjne w kwocie 557 363,40 złotych.

W wyniku wyżej opisanych transakcji spółka ENERGOMONTAŻ – POŁUDNIE S.A. stała się jednostką zależną Grupy Kapitałowej RAFAKO.

Nabycie akcji ENERGOMONTAŻ – POŁUDNIE S.A. zostało ujęte w sprawozdaniu finansowym Grupy za rok zakończony 31 grudnia 2011 roku jako nabycie inwestycji w jednostkę zależną. Wartość bilansowa tej inwestycji na dzień 31 grudnia 2011 roku wyniosła 160 712,3 tysiąca złotych. Zgodnie z polityką rachunkowości Grupy akcje w jednostce zależnej wykazane zostały według kosztu historycznego (z uwzględnieniem ewentualnych odpisów z tytułu utraty wartości).

W dniu 4 czerwca 2012 roku PBG S.A. złożyła wniosek o ogłoszenie upadłości. Dnia 13 czerwca 2012 roku sąd zatwierdził ten wniosek, przy czym ogłoszenie upadłości PBG S.A. nastąpiło w opcji z możliwością zawarcia układu.

Zarząd jednostki dominującej otrzymał w dniu 16 lipca 2012 roku od Nadzorca Sądowego PBG S.A. w upadłości układowej (PBG), pismo skierowane do PBG S.A. w upadłości układowej („PBG”), w którym PBG S.A. zostało poinformowane, że transakcja zbycia 46 021 520 akcji ENERGOMONTAŻ – POŁUDNIE S.A. przez PBG S.A. na rzecz RAFAKO S.A. z dnia 20 grudnia 2011 roku: „jako czynność prawna odpłatna dokonana przez Upadłego (PBG) w terminie sześciu miesięcy przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości (tj. 4 czerwca 2012 roku) ze spółką powiązaną, wobec której dodatkowo Upadły (PBG) był spółką dominującą – pozostaje bezskuteczna wobec masy upadłości PBG S.A.”, zgodnie z art. 128 ust 2 Ustawy Prawo Upadłościowe i Naprawcze („Pismo”). Nadzorca Sądowy wezwał Zarząd PBG S.A. do niezwłocznego podjęcia w trybie art. 134 Ustawy Prawo Upadłościowe i Naprawcze czynności zmierzających do zwrotnego przeniesienia 46 021 520 akcji ENERGOMONTAŻ – POŁUDNIE S.A. na rachunek PBG S.A.

W dniu 7 sierpnia 2012 roku Zarząd jednostki dominującej zawarł z PBG S.A. w upadłości układowej, z siedzibą w Wysogotowie umowę dotyczącą przeniesienia akcji spółki ENERGOMONTAŻ – POŁUDNIE Spółka Akcyjna z siedzibą w Katowicach. Przedmiotem umowy jest przeniesienie 46 021 520 akcji zwykłych na okaziciela Spółki o wartości nominalnej 1 złotych każda akcja stanowiących 64,84% udziału w kapitale zakładowym EPD oraz 64,84% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu spółki ENERGOMONTAŻ – POŁUDNIE S.A., tj. uprawniających do wykonywania 46 021 520 głosów. Transakcja przeniesienia akcji została zarejestrowana na rachunku domu maklerskiego w dniu 7 sierpnia 2012 roku.

Zgodnie z analizami prawnymi posiadanymi przez Zarząd jednostki dominującej, w związku z ogłoszeniem w dniu 13 czerwca 2012 roku upadłości PBG S.A., zbycie akcji ENERGOMONTAŻ – POŁUDNIE S.A. przez PBG S.A. na rzecz RAFAKO S.A. na mocy umowy zawartej w dniu 20 grudnia 2011 roku jest bezskuteczne w stosunku do masy upadłości z mocy prawa z datą postanowienia sądu o ogłoszeniu upadłości PBG S.A. z możliwością zawarcia układu, tj. z datą 13 czerwca 2012 roku (data utraty kontroli). Oznacza to, że jednostka dominująca jest zobowiązana zwrócić akcje spółki ENERGOMONTAŻ – POŁUDNIE S.A. do masy upadłości PBG S.A., tj. spowodować zapisanie ich na rachunku papierów wartościowych PBG S.A. Obowiązek ten powstał z mocy prawa w momencie ogłoszenia upadłości PBG S.A. Biorąc powyższe pod uwagę, po dokonaniu analizy posiadanych opinii prawnych dotyczących bezskuteczności transakcji nabycia akcji ENERGOMONTAŻ – POŁUDNIE S.A. od PBG S.A. w upadłości układowej, Zarząd jednostki dominującej podjął decyzję o poddaniu się procedurze zwrotu w/w akcji.

Wobec bezskuteczności zbycia przez PBG S.A. akcji ENERGOMONTAŻ – POŁUDNIE S.A. na rzecz RAFAKO S.A., jednostce dominującej przysługuje roszczenie o zwrot ceny zapłaconej za akcje ENERGOMONTAŻ – POŁUDNIE S.A. Prawo RAFAKO S.A. do zwrotu zapłaconej ceny za akcje ENERGOMONTAŻ – POŁUDNIE S.A. skutkuje rozpoznaniem w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej należności, która na moment początkowego ujęcia została wyceniona do wartości godziwej przez odniesienie do wartości bieżącej spodziewanych wpływów. Konsekwentnie, wartość godziwa rozpoznanej należności została oszacowana przy uwzględnieniu spodziewanych wpływów środków pieniężnych do jednostki dominującej biorąc pod uwagę propozycje układowe PBG S.A. zakładające 31-procentową redukcję wierzytelności (dla której nie rozpoznano aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego) oraz spodziewany termin wpływu pierwszej raty środków pieniężnych do Spółki, oszacowany przez Zarząd Spółki na 30 czerwca 2015 roku.

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2015 roku Grupa dokonała ponownej wyceny tego aktywa w oparciu o zaktualizowane propozycje układowe przedstawione przez PBG S.A. w upadłości układowej z dnia 3 listopada 2014 roku, zakładające dla pierwszej grupy wierzycieli (do których została zaliczona wierzytelność RAFAKO S.A.) zakładające spłatę 500 tysięcy złotych oraz 80-procentową redukcję należności powyżej 500 tysięcy złotych. Należność będzie spłacana w okresach półrocznych przez okres 5 lat począwszy od 30 czerwca 2016 roku. Zarząd jednostki dominującej szacuje, że pierwsza spłata zostanie dokonana do 30 czerwca 2016 roku. Wartość należności ustalonej przy wykorzystaniu wyżej omówionych założeń na dzień 30 września 2015 roku, wykazanej w pozycji „Inne aktywa finansowe długoterminowe” wynosi 26,2 miliona złotych oraz w pozycji „Inne aktywa finansowe krótkoterminowe” wynosi 3,3 milionów złotych. Powyższa wierzytelność w pełnej kwocie tj. 160 154 889,60 złotych znalazła się w zgłoszeniu wierzytelności do masy upadłościowej PBG S.A. i widnieje na liście wierzytelności uznanych przez nadzorcę sądowego (ogłoszenie w Monitorze Sądowym i Gospodarczym z dnia 4 czerwca 2013 roku).

Dodatkowo, w dniu 10 stycznia 2012 roku jednostka dominująca RAFAKO S.A. zawarła ze spółką Hydrobudowa Polska S.A. z siedzibą w Wysogotowie umowę pożyczki, na podstawie której RAFAKO S.A. udzieliło spółce Hydrobudowa Polska S.A. na okres 12 miesięcy (tj. do dnia 9 stycznia 2013 roku) pożyczki pieniężnej w kwocie 32 miliony złotych z przeznaczeniem na finansowanie bieżącej działalności. Tytułem zabezpieczenia zwrotu kwoty udzielonej pożyczki spółka Hydrobudowa Polska S.A. przekazała RAFAKO S.A. weksel własny in blanco z klauzulą bez protestu poręczony przez spółkę PBG S.A. oraz Multaros Trading Company Ltd. Wraz z deklaracjami wekslowymi. RAFAKO S.A. jest uprawniona do wypełnienia weksla na kwotę niezwróconej w terminie pożyczki powiększonej o odsetki, która to kwota nie może przekroczyć 35 000 000 złotych (słownie: trzydzieści pięć milionów złotych). Pożyczka ta została oprocentowana w wysokości WIBOR 1M plus marża w stosunku rocznym. Do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego RAFAKO S.A. nie otrzymała od Hydrobudowa Polska S.A. jakiegokolwiek kwoty, czy to tytułem zwrotu kapitału, czy to tytułem zapłaty odsetek od pożyczki.

W dniu 4 czerwca 2012 roku spółka PBG S.A. oraz Hydrobudowa Polska S.A. złożyły do Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto w Poznaniu, XI Wydziału Gospodarczego do Spraw Upadłościowych i Naprawczych wnioski o ogłoszenie upadłości PBG S.A. oraz Hydrobudowa Polska S.A. z możliwością zawarcia układu. W dniu 13 czerwca 2012 roku Sąd Rejonowy Poznań – Stare Miasto w Poznaniu, XI Wydział Gospodarczy do Spraw Upadłościowych i Naprawczych wydał postanowienie w sprawie ogłoszenia upadłości PBG S.A. z możliwością zawarcia układu. Natomiast w dniu 11 czerwca 2012 roku Sąd Rejonowy Poznań – Stare Miasto w Poznaniu, XI Wydział Gospodarczy do Spraw Upadłościowych i Naprawczych wydał postanowienie w sprawie ogłoszenia upadłości Hydrobudowa Polska S.A. obejmującej likwidację majątku Spółki. W związku z ogłoszeniem upadłości przez spółkę Hydrobudowa Polska S.A., stosownie do art. 124 ust. 2 Prawa Upadłościowego i Naprawczego, RAFAKO S.A. jest uprawniona do dochodzenia zwrotu faktycznie udzielonej pożyczki na zasadach określonych w Prawie Upadłościowym i Naprawczym. Zarząd jednostki dominującej w dniu 26 października 2012 roku dokonał zgłoszenia wierzytelności z tytułu pożyczki w postępowaniu upadłościowym Hydrobudowa Polska S.A., która znajduje się na liście wierzytelności uznanych przez syndyka.

Mając na uwadze proces upadłości likwidacyjnej spółki Hydrobudowa Polska S.A., celem dochodzenia zwrotu pożyczki, Zarząd jednostki dominującej w dniu 21 września 2012 roku dokonał zgłoszenia wierzytelności z tytułu pożyczki w postępowaniu upadłościowym PBG S.A. z możliwością zawarcia układu. W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2015 roku, biorąc pod uwagę aktualne propozycje układowe (z dnia 3 listopada 2014 roku) wartość godziwa rozpoznanej należności została oszacowana przy uwzględnieniu spodziewanych wpływów środków pieniężnych do RAFAKO S.A. zakładające spłatę 500 tysięcy złotych, przypadające na jednego wierzyciela, oraz 80-procentową redukcję należności powyżej 500 tysięcy złotych (dla której nie rozpoznano aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego) oraz spodziewany termin pierwszego wpływu środków pieniężnych do jednostki dominującej, oszacowany przez Zarząd RAFAKO S.A. na 30 września 2016 roku (propozycje układowe zakładają spłatę należności w okresach półrocznych przez okres 5 lat). Na dzień 30 września 2015 roku wartość należności ustalonej przy wykorzystaniu wyżej omówionych założeń, wykazanej w pozycji „Inne aktywa finansowe długoterminowe” wynosi 5,3 milionów złotych oraz w pozycji „Inne aktywa finansowe krótkoterminowe” wynosi 0,7 miliona złotych. Powyższa wierzytelność w pełnej kwocie tj. 32 915 787,40 złotych znalazła się w zgłoszeniu wierzytelności do masy upadłościowej PBG S.A. i widnieje się na liście wierzytelności uznanych przez nadzorcę sądowego (ogłoszenie w Monitorze Sądowym i Gospodarczym z dnia 4 czerwca 2013 roku).

Łączna kwota należności od jednostki powiązanej (PBG S.A. w upadłości układowej) wynikająca z powyższych tytułów i wykazana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, wynosi 35,3 milionów złotych. Wartość odzyskiwalna tych należności zależy od warunków układu z wierzycielami tej jednostki oraz od możliwości realizacji przez jednostkę powiązaną tego układu w przyszłości. Na dzień publikacji niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania skonsolidowanego finansowego Sędzia Komisarz stwierdził zawarcie układu PBG z wierzycielami o treści zgodnej z propozycjami układowymi.

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2015 roku, wpływ wyceny wyżej opisanych należności, na wynik finansowy Grupy wyniósł 2 196 tysięcy złotych (31 grudnia 2014 roku: 83 tysiące złotych).

26. Transakcje z podmiotami powiązаныmi

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2015 roku i w analogicznym okresie 2014 roku jednostka dominująca i jednostki zależne nie zawierały istotnych transakcji z podmiotami powiązаныmi na innych warunkach niż rynkowe.

Łączne kwoty transakcji z podmiotami powiązаныmi za dany okres obrotowy:

<i>Podmiot powiązany</i>	<i>Okres 9 miesięcy zakończony 30 września:</i>	<i>Sprzedaż na rzecz podmiotów powiązanych</i>	<i>Zakupy od podmiotów powiązanych</i>	<i>Należności od podmiotów powiązanych</i>	<i>Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych</i>
Podmiot dominujący:					
PBG S.A. w upadłości układowej*	2015	–	22	35 540	17
	2014	–	56	33 479	1
Jednostki z Grupy Kapitałowej PBG S.A.:					
PBG oil and gas Sp. z o.o.	2015	525	22 640	278	8 005
	2014	–	–	–	–
PBG Avatia Sp. z o.o. w upadłości układowej	2015	–	3	–	1
	2014	–	3	–	1
Jednostki powiązane osobowo:					
SWGK KSIĘGOWOŚĆ Sp. z o.o.	2015	–	1 316	–	172
SWGK PODATKI Sp. z o.o.	2015	–	30	–	–
Fundacja PBG	2015	–	139	–	–
Mostostal-Energomontaż S.A.	2015	–	18	–	373
Energoprojekt Katowice S.A.	2015	–	–	–	154
SWGK CONSULTING Sp. z o.o.	2015	–	30	–	37
SWGK AVATAR Sp. z o.o.	2015	–	164	–	8

* *należności od PBG S.A. w upadłości układowej, które zostały opisane w nocie 25*

27. Informacje o Zarządzie i Radzie Nadzorczej jednostki dominującej

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2015 roku nie miały miejsca zmiany w składzie Zarządu jednostki dominującej.

Na dzień sporządzenia niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego skład Zarządu jednostki dominującej przedstawia się następująco:

Agnieszka Wasilewska-Semail	- Prezes Zarządu
Krzysztof Burek	- Wiceprezes Zarządu
Jarosław Dusiło	- Wiceprezes Zarządu
Edward Kasprzak	- Wiceprezes Zarządu
Tomasz Tomczak	- Wiceprezes Zarządu

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2015 roku miały miejsce zmiany w składzie Rady Nadzorczej jednostki dominującej.

W dniu 18 czerwca 2015 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie RAFAKO S.A. podjęło następujące decyzje:

- ustaliło liczbę członków Rady Nadzorczej Spółki na 7 osób,
- powołało Radę Nadzorczą VIII kadencji w składzie:

Jerzy Wiśniewski	- Przewodniczący Rady Nadzorczej
Dariusz Sarnowski	- Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej
Piotr Wawrzynowicz	- Sekretarz Rady Nadzorczej
Przemysław Schmidt	- Członek Rady Nadzorczej (niezależny)
Dariusz Szymański	- Członek Rady Nadzorczej (niezależny)
Adam Szyszka	- Członek Rady Nadzorczej (niezależny)
Małgorzata Wiśniewska	- Członek Rady Nadzorczej

W dniu 18 czerwca 2015 roku Rada Nadzorcza nowej kadencji ukonstytuowała się w sposób następujący:

Jerzy Wiśniewski	- Przewodniczący
Dariusz Sarnowski	- Wiceprzewodniczący
Piotr Wawrzynowicz	- Sekretarz

W dniu 9 listopada 2015 roku Pan Piotr Wawrzynowicz – Sekretarz Rady Nadzorczej złożył rezygnację z zasiadania w Radzie Nadzorczej RAFAKO S.A.

28. Transakcje z udziałem członków Zarządu i Rady Nadzorczej

W okresie sprawozdawczym i porównywalnym okresie sprawozdawczym jednostki wchodzące w skład Grupy nie prowadziły żadnych transakcji z członkami Zarządów.

W porównywalnym okresie sprawozdawczym jednostka dominująca udzieliła pożyczki członkom Zarządu spółki zależnej ENERGOTECHNIKA ENGINEERING Sp. z o.o. na łączną kwotę 110 tysięcy złotych. Pożyczki zostały udzielone na poczet wniesienia wkładów na nowo wyemitowane udziały spółki zależnej ENERGOTECHNIKA ENGINEERING Sp. z o.o.

29. Zwięzły opis dokonań i niepowodzeń Grupy Kapitałowej w trzecim kwartale 2015 roku.

Rada Nadzorcza RAFAKO S.A. działając na podstawie uprawnienia wynikającego ze Statutu Spółki, Uchwałą z dnia 6 lipca 2015 roku dokonała wyboru firmy Ernst & Young Audyt Polska Sp. z o.o. s.k. z siedzibą w Warszawie, wpisanej do rejestru Krajowej Izby Biegłych Rewidentów pod numerem 130, jako podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych Spółki. Wybór audytora nastąpił zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami zawodowymi. Umowa z wybranym audytorem będzie zawarta na okres przeglądu i badania sprawozdań finansowych RAFAKO S.A. i skonsolidowanych sprawozdań Grupy Kapitałowej RAFAKO za rok obrotowy 2015. W przeszłości Spółka korzystała z usług w/w firmy w zakresie przeglądu i badania sprawozdań finansowych Spółki i Grupy Kapitałowej RAFAKO za lata 2002 – 2005 oraz za lata 2011-2014.

W dniu 18 sierpnia 2015 roku E003B7 sp. z o.o. z siedzibą w Raciborzu („Zamawiający”, Spółka w 100% zależna od RAFAKO S.A.) i Energopol – Szczecin S.A. z siedzibą w Szczecinie („Podwykonawca”) zawarli aneks nr 2 do Umowy Podwykonawczej (warunkowej umowy podwykonawczej, na mocy którego strony ustaliły, że:

- zakres prac wykonywanych przez Podwykonawcę zostanie ograniczony, a Podwykonawca zrealizuje swój nowy zakres prac w terminie do dnia 15 grudnia 2015 roku;
- w związku z ograniczeniem prac, wynagrodzenie Podwykonawcy zostanie zmniejszone z kwoty ok. 380.000.000 złotych netto do kwoty 30.000.000 złotych netto.

W dniu 25 sierpnia 2015 roku Sędzia Komisarz zatwierdził zawarcie układu PBG S.A. w upadłości układowej z wierzycielami o treści zgodnej z Propozycjami Układowymi z dnia 28 kwietnia 2015 roku.

30. Wynagrodzenia członków Zarządu i Rady Nadzorczej jednostki dominującej oraz spółek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej

Wynagrodzenie wypłacone członkom Zarządów, Rad Nadzorczych jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej za okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2015 roku przedstawiało się następująco:

	<i>Wynagrodzenie zasadnicze</i>	<i>Wynagrodzenie wypłacone w postaci nagród</i>	<i>Wynagrodzenie z pozostałych tytułów</i>
RAFAKO S.A. – jednostka dominująca			
Zarząd	2 340	1 309	172
Rada Nadzorcza	783	–	997
FPM S.A. – jednostka zależna*			
Zarząd	102	–	6
Rada Nadzorcza	53	–	–
Palserwis Sp. z o.o. – jednostka zależna pośrednio*			
Zarząd	16	8	–
Rada Nadzorcza	14	–	–
PGL-DOM Sp. z o.o. – jednostka zależna			
Zarząd	81	20	–
Rada Nadzorcza	117	–	–
RAFAKO ENGINEERING Sp. z o.o. – jednostka zależna			
Zarząd	161	–	–
Rada Nadzorcza	70	–	–
ENERGOTECHNIKA ENGINEERING Sp. z o.o. – jednostka zależna pośrednio			
Zarząd	342	–	83
Rada Nadzorcza	41	–	–
E001RK Sp. z o.o. – jednostka zależna			
Zarząd	126	67	–
Rada Nadzorcza	–	–	–
E003B7 Sp. z o.o. – jednostka zależna			
Zarząd	1 205	780	–
Rada Nadzorcza	826	540	–

*zaprezentowano wartość wynagrodzenia za okres 2 miesięcy zakończony 28 lutego 2015 roku

31. Stanowisko Zarządu odnośnie możliwości zrealizowania wcześniej publikowanych prognoz

Grupa nie publikowała prognoz na 2015 rok.

32. Akcjonariusze posiadający co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na WZ RAFAKO S.A., jednostki dominujące

Nazwa podmiotu	Liczba akcji (w sztukach)	Liczba głosów wynikających z posiadanych akcji	Udział w kapitale zakładowym	Procentowy udział w ogólnej liczbie głosów na WZA
PBG S.A. w upadłości układowej * w tym:	42 466 000	42 466 000	50% i 1 akcja	50% i 1 akcja
bezpośrednio:	7 665 999	7 665 999	9,026%	9,026%
pośrednio przez Spółkę Multaros Trading Company Limited ** (Spółka zależna od PBG S.A. w upadłości układowej):	34 800 001	34 800 001	40,974%	40,974%
Fundusze Emerytalne Nationale-Nederlanden zarządzane przez Nationale-Nederlanden Powszechne Towarzystwo Emerytalne S.A. **	8 048 507	8 048 507	9,480%	9,480%
Fundusze Inwestycyjne zarządzane przez QUERCUS Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. ***, w tym:	7 662 062	7 662 062	9,020%	9,020%
QUERCUS PARASOLOWY SFIO	5 791 025	5 791 025	6,820%	6,820%

* – stan akcji na podstawie zawiadomienia z dnia 9 września 2015 roku

** – stan akcji na podstawie zawiadomienia z dnia 30 lipca 2015 roku

*** - stan akcji na podstawie zawiadomienia z dnia 10 września 2015 roku

33. Zestawienie zmian w stanie posiadania akcji RAFAKO S.A. lub uprawnień do nich (opcji) przez osoby zarządzające i nadzorujące jednostek należących do Grupy Kapitałowej objętych konsolidacją, zgodnie z posiadanymi przez RAFAKO S.A. informacjami, w okresie od przekazania poprzedniego sprawozdania finansowego

Zgodnie z posiadanymi przez RAFAKO S.A. informacjami, wg stanu na dzień sporządzenia niniejszego raportu, stan akcji RAFAKO S.A. będących w posiadaniu członków władz Spółek wchodzących w skład Grupy objętych konsolidacją przedstawia się następująco:

	Nazwa spółki	Stan na 31.08.2015.	Zwiększenia stanu posiadania	Zmniejszenia stanu posiadania	Stan na 16.11.2015.
Osoba zarządzająca					
Edward Kasprzak –Wiceprezes Zarządu	RAFAKO S.A.	2 000	–	–	2 000
Osoba nadzorująca					
	–	–	–	–	–

34. Czynniki mające istotny wpływ na wyniki do uzyskania w czwartym kwartale 2015 roku.

- Możliwość zmiany wysokości szacunków kosztów dotyczących realizowanych kontraktów, m.in. w następstwie prowadzonej kontraktacji zakupu wyrobów i usług, które mogą wpłynąć „in plus” lub „in minus” na wynik do rozpoznania po 30 września 2015 roku;
- Wystarczalność utworzonych rezerw i odpisów dotyczących realizowanych kontraktów (niewykluczone, że część tematów rozstrzygnie się dopiero po terminie złożenia sprawozdania finansowego za czwarty kwartał 2015 roku);
- Ryzyko wystąpienia konieczności utworzenia rezerw na kary kontraktowe za nieterminową realizację lub za niedotrzymanie gwarantowanych parametrów technicznych niektórych kontraktów;
- Możliwość poniesienia ewentualnych kosztów napraw, remontów, modernizacji w umownym okresie gwarancyjnym nieobjętych utworzoną rezerwą na naprawy gwarancyjne;
- Ryzyko konieczności zapłaty roszczeń spornych nieobjętych rezerwą;
- Kształtowanie się kursu złotego do EUR, bowiem znaczące zmiany kursu euro mogą mieć istotny wpływ na zmianę rentowności realizowanych kontraktów denominowanych w EUR;
- Ryzyko związane z niezyskaniem niezbędnych gwarancji finansowych umożliwiających pozyskanie i realizację kontraktów;
- Skuteczność egzekucji orzeczenia dotyczącego zasądzonego odszkodowania od Spółki Akcyjnej Donieckobłenergo (Ukraina), z powodu ostatecznego zaniechania przez klienta jednostki dominującej realizacji budowy kotła, wysokości 56,7 miliona hrywien, co w przeliczeniu stanowi kwotę około 11,5 miliona USD. Zasądzone orzeczenie zostało potwierdzone wyrokiem Sądu Najwyższego Ukrainy (w przypadku skutecznej egzekucji orzeczenia sądowego przez Spółkę, zapłacone odszkodowanie zwiększy wynik Spółki). Należy jednak przyjąć z dużym prawdopodobieństwem, że przychody z tego tytułu zwiększą wynik Grupy po 31 grudnia 2015 roku.

35. Portfel zamówień

Wartość portfela zamówień Grupy Kapitałowej RAFAKO na dzień 30 września 2015 wynosiła blisko 4,9 mld złotych. Największą część stanowi projekt Jaworzno – 4,0 mld złotych, z czego 0,5 mld złotych pozostało do realizacji przez jednostkę dominującą, a 3,5 mld złotych poprzez spółkę celową SPV Jaworzno. Portfel zamówień nie uwzględnia kontraktu w Opolu (3,2 mld złotych przypadające na jednostkę dominującą zostało podzleczone w całości podmiotowi spoza Grupy Kapitałowej RAFAKO z czego do wykonania zostało 2,44 mld złotych). Wszystkie zlecenia w strukturze portfela zamówień stanowią obecnie kontrakty z segmentu budownictwa energetycznego.

PORTFEL ZAMÓWIEŃ				
	30 września 2015	31 grudnia 2014		
	~4,9 mld PLN	~5,8 mld PLN		
	PORTFEL ZAMÓWIEŃ na 30.09.2015	Realizacja w latach		
		X-XII 2015	2016	po 2016
RAZEM	~4,9 mld	~0,4 mld	~1,9 mld	~2,6 mld
Grupa RAFAKO	~1,4 mld	~0,2 mld	~0,6 mld	~0,6 mld
SPV Jaworzno	~3,5 mld	~0,2 mld	~1,3 mld	~2,0 mld

Informacje dotyczące wartości portfela zamówień Grupy Kapitałowej RAFAKO zostały zaprezentowane w niniejszym śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym z zastrzeżeniem następujących założeń:

- a. wartość ta stanowi zagregowaną wartość wynagrodzeń Grupy Kapitałowej RAFAKO, wskazanych w poszczególnych kontraktach, które zostały zawarte przez Spółki Grupy Kapitałowej do dnia 30 września 2015 roku, nie uwzględnia ona kontraktów planowanych, ale jeszcze nie zawartych,
- b. wartość portfela zamówień została wskazana na dzień 30 września 2015 r.; ostateczne przychody z kontraktów oraz okresy ich realizacji zależą od wielu czynników, w tym niezależnych od Grupy Kapitałowej RAFAKO.

36. Zdarzenia następujące po zakończeniu okresu sprawozdawczego

W dniu 21 października 2015 roku jednostka dominująca skutecznie podpisała z firmą ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o., (Zamawiający) umowę, której przedmiotem jest budowa instalacji odsiarczania spalin dla kotłów K7 i K8 w Elektrociepłowni Białystok” („Umowa”). Wartość Umowy wynosi 78.500.000 zł. netto (96.555.000 zł. brutto). Termin wykonania przedmiotu Umowy wynosi 26 miesięcy od dnia jej podpisania. Łączna wysokość kar umownych jest ograniczona do 30% wynagrodzenia umownego netto, przy czym ich zapłata w maksymalnej kwocie nie wyłącza uprawnienia do dochodzenia roszczeń odszkodowawczych przekraczających wysokość tych kar.

Maksymalna odpowiedzialność Spółki w wszelkich tytułach nie będzie większa niż 130% ceny kontraktowej netto. Inne warunki Umowy nie odbiegają od powszechnie stosowanych w tego typu umowach.

W dniu 12 listopada 2015 roku spółka E003B7 Sp. z o.o. (podmiot w 100% zależny od RAFAKO S.A.) zawarła z Konsorcjum Firm: KOPEX S.A. z siedzibą w Katowicach (jako lidera konsorcjum) i STAL-SYSTEMS S.A. z siedzibą w Wólce Pełkińskiej (jako partnera konsorcjum) (dalej łącznie: „Podwykonawca”) umowę na dostawę i montaż konstrukcji stalowej budynku maszynowni, kotłowni, bunkrowni, LUVU, SCR, montaż bunkrów węglowych, podniesienie i ułożenie zdmuchiwaczy parowych, w związku z projektem na „Budowę nowych mocy w technologiach węglowych w Tauron Wytwarzanie S.A. – Budowy bloku energetycznego o mocy 910 MW na parametry nadkrytyczne w Elektrowni Jaworzno III – Elektrownia II” realizowanym przez RAFAKO S.A. oraz E003B7 Sp. z o.o. Wartość Umowy za realizację kompletnego zakresu przedmiotu Umowy wynosi 179.952.200,00 zł netto plus VAT. Umowa stanowi, że limit kar umownych za opóźnienie w wykonaniu przedmiotu kontraktu naliczonych na jej podstawie od Podwykonawcy nie może przekroczyć 15% wartości Umowy brutto. Na E003B7 Sp. z o.o. może zostać nałożona kara umowna w wysokości 15% wartości Umowy brutto w przypadku rozwiązania Umowy z przyczyn, za które spółka ponosi odpowiedzialność. W przypadku, gdy na skutek niewykonania lub nienależytego wykonania Umowy szkoda przekroczy wartość naliczanych z tego tytułu kar umownych, to spółka ma prawo dochodzenia odszkodowania uzupełniającego na zasadach ogólnych wynikających z kodeksu cywilnego do kwoty 100% wartości Umowy. Umowa nie zawiera dalszych specyficznych warunków, a jej postanowienia nie odbiegają od postanowień stosowanych w tego typu umowach.

Umowa wejdzie w życie pod następującymi warunkami zawieszającymi:

- a) uzyskaniem zgody na zawarcie Umowy od gwarantów, tj. PKO BP S.A., BGK oraz PZU S.A.,
- b) uzyskaniem zgody Zamawiającego na akceptację treści przedmiotowej Umowy,
- c) uzyskaniem zgody RAFAKO S.A.

Niniejsze skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej RAFAKO zostało zatwierdzone do publikacji w dniu 16 listopada 2015 roku uchwałą nr 112 Zarządu RAFAKO S.A. z dnia 16 listopada 2015 roku.

Podpisy:

16 listopada 2015 roku	Agnieszka Wasilewska-Semail	Prezes Zarządu
16 listopada 2015 roku	Krzysztof Burek	Wiceprezes Zarządu
16 listopada 2015 roku	Jarosław Dusiło	Wiceprezes Zarządu
16 listopada 2015 roku	Edward Kasprzak	Wiceprezes Zarządu
16 listopada 2015 roku	Tomasz Tomczak	Wiceprezes Zarządu
16 listopada 2015 roku	Jolanta Markowicz	Główny Księgowy